

KALENDARZ

na

ROK

1814.

Kraków



Adress do Wołoczysk

par ~~Brody~~ Leopol – Brody
Radziwiłów Tarnopol –
à Wołoczysko –

KALENDARZ
POLSKI, RUSKI, I ASTRONOMICZNO-
GOSPODARSKI,
Na Rok Pański
1814.



KTORY IEST ROKIEM ZWYCZAYNYM MAIĄCYM DNI 365.

W którym znayduie się wiele ciekawych, i każdemu Stanowi a mianowicie Rolniczemu pożytecznych wiadomości.

przez Franciszka Xawerego Ryszkowskiego F. i M. Doktora

NA POŁUDNIK KRAKOWSKI UŁOŻONY.

A PRZEZ PIOTRA KANDIANIEGO

NA XIĘSTWO WARSZAWSKIE

WYRACHOWANY.



W KRAKOWIE

w Drukarni Gröblowskiey.

LICZBY WROTOW KALENDARSKICH I RUCHOME ŚWIĘTA.

Now: Kalend:		Star: Kalend:
10.	Wrót Xiężyca, czyli złota liczba	10.
IX.	. . . . . . Epakta	XX.
3.	Wrót słońca, Cyclus Solaris	3.
B.	. . Litera Niedzielna . .	D.
2.	. . . . Rzymski Poczet	2.

RZYMSKIEGO.		RUSKIEGO.	
Niedziela Starozapustna	6. Lutego	Nedela Miasopustna —	1. Lutego.
Popielec — —	23. Lutego	Post Wełyki — —	11. Lutego.
Wielkanoc — —	10. Kwietnia.	Pascha Chrystowa —	29. Marca.
Wniebowstąpienie Pańsk:	19. Maia.	Wozneszenie Hosp. —	7. Maia.
Zielone Swiątki —	29. Maia.	Szeszes: S. Ducha —	17. Maia.
Boże Ciało. — —	9. Czerwca.	Tyło Chrystowo —	28. Maia.
Niedziela 1 Adwentu —	27. Listopada.	Nedela 1 Adwentu —	29. Listopada.

Suchedni 1wsze Marca 2. 4. 5. | Suchedni 3cie Września 21. 23. 24.
— — 2gie Czerwca 1. 3. 4. | — — 4te Grudnia 14. 1 17.

Wykład Znaków w tym Kalendarzu używanych.

● Nów Xiężyca.	Baran ♈	Lew ♌	Strzelec ♐
☽ Pierwsza Kwadr.	Byk ♉	Panna ♍	Koziorożiec ♑
● Pełnia.	Bliżnięta ♊	Waga ♎	Wodnik ♒
☾ Ostatnia Kwadra.	Rak ♋	Niedzwia: ♏	Ryby ♓

Mięsopustu, rachuiąc od Nowego Roku aż do Popielcu, tygodni 7. i dni 3.

Znakomitsze Epoki i Odkrycia.

	Roku po N. Chr:
Krucyata pierwsza na podbicie Ziemi św. pod dowództwem Gottfryda Xiążęcia de Bouillon, nastąpiła	1099.
Liczby Arabskie zaprowadzone zostały do Europy,	1190.
Sposób robienia papieru z płótna odkryty.	1302.
Proch Strzelniczy wynaleziony pr. Franciszkana nazwiskiem Schwartz	1340.
Wynalazek kart do grania, zasięga	1391.
Sposób malowania oleynemi farbami odkryto w Flandryi	1440.
Sztuka sztychowania na miedzi wynaleziona	1460.
Jan Sobieski Król Polski Wiedeń Stolicę Austryi od oblężenia Tureckiegó uwolnił	1683.
Prussy, aż dotąd Xięstwo, ogłoszone Królestwem	1700.
Stanisław Leszczyński Król Polski, ogłoszony Xiążęciem Lotaryngii	1735.
Stanisław August (Poniatowski) Król Polski, maiąc lat 66, umarł w Petersburgu dnia 12go Lutego	1798.

STYCZEŃ ma dni XXXI.		DEKEMW.		JANUARIUS.
D.	T.	Kalend: Polski.	Kalend. Ruski	☽
1	S.	NOWY ROK.	20 Ihnatya.	
Ew. u Mat. S. w Roz. 2.		O ucieczce do Egiptu.		
2.	N.	po Boż. Nar. M.	21 N. Julianny.	
3.	P.	Daniela Męcz.	22 Anaſtas.	
4.	W.	Tyta Biskupa	23 M. w. Kryt.	
5.	S.	Telesfora.	24 *W'igilia.*	
6.	C.	TRZECH KRÓ.	25 ROZDE CHR.	
7.	P.	Kleta Męczen.	26 SOBOR BOH.	
8.	S.	Seweryna Bisk.	27 STEFANA M.	
Ew. u Łuk. S. w Roz. 2.		O Chryſt. Panu w 12. lat.		
9	N.	1. p. 3. K. Marcy.	28 N. 2000. Mucz.	
10	P.	Agatona B.	29 Mlad. 14000.	
11	W.	Hygina Męczen.	30 Anyzya Mucz.	
12	S.	Honoraty P.	31 Melanii Pd.	
13	C.	Gotfreda.	1 HENW. 1814.	
14	P.	Hilarego Bisk.	2 Sylweſtra P.	
15	S.	Maura.	3 Malachya.	
Ew. u Jana S. w Roz. 2.		O Godach w Kan. Gali.		
16	N.	2. p. 3. K. Marcel.	4 N. 2. po Roz.	
17	P.	Antoniego Opata	5 Fteopempta.	
18	W.	Stolicy S. Piotra.	6 Bohoi Hosp.	
19	S.	Ferdynanda.	7 Joanna Kreſt.	
20	C.	Fabi. i Sebaſty.	8 Heorhia.	
21	P.	Agneszki Panny.	9 Polyiwkła.	
22	S.	Wincent i An.	10 Hryhorya.	
Ewa. u Mat. S. w Roz. 8.		O oczyszcz. trędowat.		
23	N.	3. p. 3. K. Raymu.	11 N. 2 Fteodosia.	
24	P.	Tymoteusza.	12 Tatyany.	
25	W.	Nawrócenie S. Pa.	13 Jermuła.	
26	S.	Polikarpa Bisk.	14 P. od w. Payſt.	
27	C.	Jana Chryzoſto.	15 Pawła.	
28	P.	Karola Wielkiego.	16 Petra Wer.	
29	S.	Franciszka Sales.	17 Antonia.	
Ew. u Mat. S. w Roz. 8.		O nawalnicy na morzu.		
30	N.	4. p. 3. K. Ludowi.	18 N. 4. po Roz.	
31	P.	Piotra Wyznaw.	19 Makarya.	

WZÓR PRAWDZIWYCH PRZYIACIOŁ.

Hunding Król Szwedzki, i Hadding Król Duński tak ściśłą złączeni byli przyiaźnią, iż zawieraiąc z sobą przymierze, wzaiemny włożyli na siebie obowiązek, iż ieden drugiego nie przeżyie: i gdy ieden z nich kolei przeznaczenia dopełni, drugi natychmiaſt życie sobie odbierze. Umowa ta zoſtała zaprzysiężona, a wierność z iaką warunek iey był uskuteczniony tyle ieſt osobliwą iak i samo przymierze. Wieść fałszywa o śmierci Króla Duńskiego rozeszła się nagle: wierny umowie Hunding, nie wchodząc nawet czy ieſt zagruntowaną, życie sobie z pospiechem odiał, Hadding w zupełnem zdrowiu będący zaledwo się o śmierci przyiaciela dowiedział, natychmiaſt się publicznie udusić rozkazał. Podobne przykłady nigdzie się teraz nie zdarzaią, i służą nam tylko do przypomnienia obyczaiów szczerych, dowodząc iak świętość umów w owych odległych czasach niewzruszenie zachowywaną była.

Cztery osobliwości.

Monarchów poufałość, a Niewiaſt
pieszczoty,
Uśmiech nieprzyiaciela, dzień w
Marcu bez słoty;
Wszyſtkie te rzeczy idąc zwykłą
swoią drogą,
Niekiedy się zdarzaią, ale trwać
nie mogą.

L U N A C T E.

● Pełnia Stycznia d. 6. tegoż go. 8. m. 28. rano, w ♋ 15. St. 28. m.
Powietrze śnieżne z mrozem.

☾ Oſtatnia kwadra d. 13. Stycznia g. 10. m. 23. rano, w ♎ 22. St. 39. m. Wiatr z śniegiem na przemiany.

● Nów Lutego d. 21. Styc. go. 3. m. 30. popołudniu, w ♒ 1. St. 0 m.
Zaćmienie niewidzialne ad ♑ z początku odwilż ku końcu mrozy.

☽ Pierwsza Kwadra d. 29. Styczn. g. 3. m. 43. rano, w ♉ 8. St. 37. min.
Wyiaśniasię na mroz.

LUTY ma dni XXVIII.		**HENWAR.**		
D. T.	*Kalend. Polski.*	*Kalend. Ruski.*		☽
1 W.	Ignacego Bisk.	20	Jewtymya	
2 **S.**	**Oczyszczen. P. M.**	21	Maxima.	
3 C.	Błażeia Bisk.	22	Timoftea.	
4 P.	Weroniki Panny.	23	Klimen. M.	
5 S.	Agaty Panny.	24	Ksenyi.	
Ew. u Mat. S. w Roz. 20.		**O robotnik. w winnicy.**		
6 **N.**	**Starozap.** Dorot. P.	25	**N. O. Oblud.**	
7 P.	Romualda Opata.	26	Ksenofon.	
8 W.	Jana de Matta.	27	Jana Zlat.	
9 S.	Apolonii Panny.	28	Jefr. Sir.	
10 C.	Scholaftyki Pann.	29	Ihnatya.	
11 P.	Eufrozyny Panny.	30	**Trich Swit.**	
12 S.	Eulalii i Ludwiny.	31	Kir i Joann:	
Ew. u Łuk. S. w Roz. 8.		**O nasieniu i wielo Roli.**		
13 **N.**	**Mięsopu.** Juliana.	1	**N. Mias. FEWR.**	
14 P.	Walentego Męcz.	2	**Sriat Hosp.**	
15 W.	Fauft. i Jowiniana.	3	Sim i Ann. Pr.	
16 S.	Julianny Panny.	4	Ysidora.	
17 C.	Sabina Biskupa.	5	Ahaftyi.	
18 P.	Konftancyi Pan.	6	Wukola.	
19 S.	Konrada Papieża.	7	Parftenya.	
Ew. u Łuk S. w Roz. 18.		**Jezus przep swą Mękę.**		
20 **N.**	**Zapuft.** Leona Pa.	8	**N. Syropultna.**	
21 P.	Eleonory Pan.	9	Nikifora.	
22 W.	Katedr. S. Piotra.	10	Charalompya.	
23 S.	*Popielec.* Ansberta.	11	*Popielec.*	♈
24 C.	Macieia Apoftoła.	12	Mel. i Aleks.	♈
25 P.	Wiktoryna Męcz.	13	Martynyan.	
26 S.	Alexandra Bisk.	14	Auksentya.	
Ew. u Mat. S. w Roz. 4.		**O diable ktory kusił Jezu.**		
27 **N.**	**Wftęp.** Neftora.	15	**N. 1. Pofta.**	
28 P.	Romana Wyz.	16	Pamfila.	

FEBRUARIUS.

Xięga Mądrości.

Od Bogów ludziom była dana
Xięga, Mądrości zwana,
Dla wszyftkich wieków pisaną.

Przez drogę dotąd nieznaną,
Gdzie szczęście, chwała,
Prowadzić miała.

Dziecię nayprzód wzięło
To Minerwy dzieło;

Że słowa tylko poftrzegło;
Odbiegło.

Młodzian na mądre przeftrogi, rady,
Myslał że żarty.

Raziły Mężów wytknięte wady;
Starzec zdarł karty.

Chilon Grecki filozof zapytany, co ieft w świecie naytrudniey, rzekł: zachować sekret, dobrze zażywać czasu i cierpliwie znieść obelgę.

Jeden Xiąże Sabaudzki zapytał się Henryka IV go Króla Francuzkiego ile ma dochodu z Francyi? Tyle co chcę, odpowiedział Król, gdyż posiadam serca moich poddanych.

L U N A C T E.

● Pełnia Lutego d. 4. tegoż g. 8 m. 5. w wieczor, w ♌ 15. St, 25. min.

Mrozy oftre.

☾ Oftat. kwadra d. 12 Lutego go. 6 m. 2. rano. w ♏ 22. St. 55. min.

Z początku odwilż ku końcowi mrozy się wzmagaią.

● Nów Marca dnia 20. Lut. god. 9. m. 8. rano. w ♓ 0. St. 54. m.

Odwilż, śnieg z deszczem na przemiany.

☽ Pierwsza kwadra d. 27. Lut. g. 11. m. 47. rano, w ♊ 8. St. 16 m.

Wiatr, powietrze wilgotne, nocą przymrozki

MARZEC ma XXXI.		FEWRUAR.	
D. T.	Kalend. Polski	Kalend. Ruski	☽
1 W.	Albina Biskupa.	17 Fteodora Tir.	
2 S.	*Suchedni.* †	18 Lwa Pap. R. †	
3 C.	Kunegundy	19 Archippa.	
4 P.	Kazimierza. †	20 Lwa Jep.	
5 S.	Fryderyka. †	21 Timoſtea.	
Ew. u Mat. w Roz. 17.	O przemienie: się Jezusow.		
6 N.	Sucha. Kolety Pan.	22 N. 2. Poſta.	
7 P.	Tomasza z Akw.	23 Polik. M.	
8 W.	Jana Bożego.	24 Obr. Hlaw. Pr.	
9 S.	Franciszki Rz.	25 Taras Archip.	
10 C.	40. Męczennik.	26 Porfirya.	
11 P.	Konſtantego.	27 Prokopya.	
12 S.	Grzegorza Wiel.	28 Wasylia.	
Ew. u Łuk. S. w Roz. 11.	O wyrzuceniu diabłów.		
13 N.	Głucha. Nicefo. B.	1 N. 3 Poſt MART.	
14 P.	Mechtyldy.	2 Fteodota.	
15 W.	Cyryaka D.	3 Jewtrepya.	
16 S.	Gertrudy Panny.	4 Herasima.	
17 C.	Bolesława.	5 Konona.	
18 P.	Gabryela. Arch.	6 [illegible] wo Am.	
19 S.	Jozefa Oblubien.	7 Wasilya. M.	
Ew. u Jan. S. w Roz. 6.	O nakarmien. 5000. ludzi.		
20 N.	Srodopoſt. Ludgie.	8 N. 4. Poſta.	
21 P.	Benedykta Opata.	9 40 Muczen.	
22 W.	Oktawiu. Męcz.	10 Kodrata.	
23 S.	Katarz. Szwed.	11 Sofron Patr.	
24 C.	Agapita Bisk.	12 Fteofana.	
25 P.	Zwiaſtowan. P. M.	13 Nikif. Patr.	
26 S.	Teodozyusza.	14 Wenedykta.	
Ew. u Jan. S. w Ro. 8.	O żyda. chcących ukam. J.		
27 N.	Biała. Rupert. Bis.	15 N. 5. Poſta.	
28 P.	Syxta Pap.	16 Sabina Mucz.	
29 W.	Cyrylla.	17 Aleksya.	
30 S.	Kwiryna.	18 Kirilla.	
31 C.	Balbiny Panny.	19 Chris i Daryi.	

MARTIUS.

Skarga Greckiego mędrca Pozydyppa.

Czegoż się chwycić? w sądach pieniactwo dokucza, w domu zgryzot pełno; na wsi praca, na morzu ſtrach, przy bogactwach niespokoyność; bez nich niewygoda. — Poiąć żonę, źle; bez niey, tęskno; mieć dzieci, kłopot; nie mieć, coż po życiu? Młodość szalona; ſtarość przykra: lepieyby się nie rodzić, albo umrzeć dzieckiem. . .

Odpowiedź 2go mędrca Metrodora.

„Czegokolwiek się chwyciemy, zawsze znaydzie się korzyść: w sądach, zysk i sława: w domu spoczynek; na wsi miłe widoki, bogactwa nadaią sposobność dobrze czynienia, uboſtwo oszczędza kłopotu. — Poiąć żonę dobro się mnoży; nie poiąć swoboda; mić dzieci, pociecha; . . . Młodość rześka; ſtarość poważna. — Nie potrzeba więc mówić, iż lepiey umrzeć niż życia używać, byleby umieć go użyć. —

Pytano się raz Chilona mędrca greckiego co ieſt w świecie naytrudnieysze? Rzekł na to: zachować sekret, dobrze zażywać czasu i znieść cierpliwie obelgę.

L U N A C Y E.

● Pełnia Marca d. 6. tegoż g. 8. m. 31 rano, w ♍ 15. St. 8. m. Z początku mrozy ku końcu odwilż.

☾ Oſtatnia kwadra d. 14. Marca g. 2. m. 48 rano, w ♐ 22 St. 53 m. Snieg przyprusza, lecz ku końcu wyiaśni się z przymrozkami.

● Nów Kwiet. d. 21. Marca g. 10 m. 24 wieczor w ♈ 0. St. 39 m. Znaczy pogodę mroźną.

☽ Pierwsza kwadr. d. 28 Marca go. 6. m. 32. wieczor, w ♋ 7 St. 25 m. Z początku dni iasne ku końcu odwilż na deszcz.

KWIECIEŃ ma dni XXX.		MART.	APRILIS.
D. T.	Kalend. Polski.	Kalend. Ruski.	☽
1. P.	Teodory.	20 Pd. Ot. Ybien.	
2 S.	Francisz. de Paul.	21 Jakob Ep.	
Ew. u Mat. S. w Ro. 21.	O wiezdzie Jez. do Jera.		
3 N.	Kwietnia. Rychar.	22 N. 6. Cwitna.	
4 P.	Izydora Biskupa.	23 Nikona Mucz.	
5 W.	Wincent. Fer.	24 Zacharyi.	
6 S.	Syxta Pap.	25 Błachowisz.	
7 C.	*Wieczerza Pańska.*	26 Sob. Arch. Ha.	
8 P.	*Wielki.* Dyonizeg.	27 Matronyi.	
9 S.	*Wielka.* Maryi Eg.	28 Ilaryona.	
Ew. u Mat. S. w Ro. 16.	O zmartwychw. Iezusa.		
10 N.	WIELKANOC.	29 N. WOSKRES.	
11 P.	WIELKI. Leon. P.	30 P. Switny.	
12 W.	Juliusza Pap.	31 W. Switny.	
13 S.	Hermenegilda.	1 APRYŁ.	
14 C.	Tyburcego i Wal.	2 Tyta.	
15 P.	Ludwiny.	3 Nikity.	
16 S.	Lamberta.	4 Josipha.	
Ew. u Jana S. w Ro. 20.	O pokazy. się Jez. uczn.		
17 N.	1 Przewod. Anicet.	5 N. 1. po Wos.	
18 P.	Eleuterego.	6 Jeutichya.	
19 W.	Wernera.	7 Heorhya.	
20 S.	Sulpicyusza.	8 Irodyona.	
21 C.	Anzelma Bisk.	9 Jewsychya.	
22 P.	Sot. i Kajet.	10 Terentya.	
23 S.	Woyciecha Bis.	11 Antypy. M.	
Ew. u Jan. S. w Ro. 10.	O Chryst. dobrym Paster.		
24 N.	Grobu Chrys. Jerzeg.	12 N. 2. po Wos.	
25 P.	Marka Ewang.	13 Artem M.	
26 W.	Kleta Męczenni.	14 Martyana.	
27 S.	Anastaz. Pap.	15 Arystarcha.	
28 C.	Witalisa Męczen.	16 Ahapyi.	
29 P.	Piotra Męczenni.	17 Simeona.	
30 S.	Katarzyny Senen.	18 Joanna.	

Stateczność.

W życia biegu wszystko błędem;
Jeśli niebo nie wspomoże,
Darmo szybkim bieżysz pędem,
Odprawuiąc te podroże.
Drzy serce, trętwieią nogi,
Rozum słabnie, przemysł stygnie,
Co w nas, to nabawia trwogi,
Co nad nami to podzwignie.

Gdy się morze szumem bieli,
Niebo łyska, biią gromy,
Zeglarz co się wyyśdź ośmieli,
Ginie w żegludze łakomy.
Każda burza temu szkodzi,
Kogo nazbyt uciemięża;
Stateczność złe chwile słodzi,
A nawet ie przezwycięża.

Wniydź w siebie, i natężay myśl na to usilnie,
Abyś się zasad prawych trzymał nieomylnie.
Nie czyń krzywdy chociażbyś sam był ukrzywdzonym,
Strzeż się podstępu, słowom nie wierz przymilonym.
Lekkowiernego wzgarda, i żal straty czeka,
Nie podpada zarazie, kto od niey ucieka.

Dyogenes, spytany które zwierze nayniebespiecznieysze, rzekł: pomiędzy dzikiemi potwarca, a pomiędzy domowemi podchlebca.

L U N A C T E.

Pełnia Kwiet. dn. 4 tegoż g. 9 m. 48 wieczor, w ♎ 14 St. 26 m. wiatry wilgotne powietrze mgliste.

Ostatnia kwadra d. 12 Kwiet. go. 10 m 43 wieczor, w ♑ 22 St. 19 min. Wyiaśnia się i pogodę obiecuie.

Nów Maia dn. 20. Kwiet. god. 8. m. 52. rano, w ♈ 29 St. 34. minut. Czas pogodny i ciepło.

Pierwsza Kwadra d. 27. Kwiet: g. 1 m. 26 w nocy. w ♌ 6. St. 5. minut. Powietrze pochmurne i czasami na deszcz godzi. —

MAY ma dni XXXI.		APRYL.	☽
T. D.	Kalend. Polski.	Kalend. Ruski.	
Ew. u Jan. S. w Ro. 16. O odeyśc. Chry. do Oyca.			
1 N.	3. Filip. i Jakob. A.	19 N. 3. po Wos.	
2 P.	Atanazego Bisk.	20 Fteodora.	
3 W.	Znalez. S. Krzyża.	21 Januar.	
4 S.	Floryana Męcz.	22 Fteodora.	
5 C.	Piusa Pap.	23 Heorhya.	
6 P.	Jana w Oleiu.	24 Sawwi Mucz.	
7 S.	Domicelli.	25 Marka Ap.	
Ew. u Jan. S. w Ro. 16. O przyczyn. Chry. odeyś.			
8 N.	4. Stanisła. Bisk.	26 N. 4. po Wos.	
9 P.	Grzegorza Naz.	27 Simeona.	
10 W.	Antonina Bisk.	28 Tasona Ap.	
11 S.	Mamerta Bisk:	29 9. Mu. w Kyz.	
12 C.	Pankracego Męcz.	30 Jakowa Ap.	
13 P.	Serwacego.	1 Aftanazya.	
14 S.	Bonifacego Męcz.	2 MAY.	
Ew. u Ja. S. w R. 16. O skutku prosby w imie Je.			
15 N.	5. Krzyżow. Zofii.	3 N. 5. po Wos.	
16 P.	Jana Nepomuc. †	4 Pelagii.	
17 W.	Torpata Męcz. †	5 Iryny.	
18 S.	Felixa Kapuc. †	6 Joba Mnohoft.	
19 C.	Wniebowft. Pań.	7 Wosz. Hosp.	
20 P.	Bernarda.	8 Joan. Bohosl.	
21 S.	Pietra C.	9 Pr. Is. i NYK.	
Ew. u Ja. S. w R. 15. O przyyśc. Pociesz. Duch. S.			
22 N.	6. Przedśw. Helen.	10 N. 6 po Wos.	
23 P.	Desideryusza.	11 Mokia M.	
24 W.	Joanny Panny.	12 Jepifanya.	
25 S.	Magdaleny.	13 Hlikerya Mu.	
26 C.	Filippa Wyzn.	14 Isidora M.	
27 P.	Filippa Ner.	15 Pachom. Wel.	
28 S.	Jana Pap.	16 Fteodora.	
Ewa u Jan. S. w Ro. 14. O zesłaniu Ducha Sw.			
29 N.	Zesł. Duch. S. Te.	17 N. sz. S. Duch	
30 P.	Swiąt. Ferdynan.	18 SSS. Troycy	
31 W.	Petronilli.	19 W. Swit.	

MAJUS.

Prawdziwe męztwo.

Pewien Hiszpan, od lat kilku dręczony naywiększemi nieszczęściami, użalał się często przed zaufanym przyiacielem na zły los, powierzaiąc mu swoich dolegliwości. -- Cios nieszczęsny, nad inne okropnieyszy, na nowo duszę iego ucisnął. Spotkawszy onowego przyiaciela, rzekł mu: powiedz mi, iakbyś sobie był postąpił na moiem będąc mieyscu, gdyby ci się podobna zdarzyła Przeciwność? Oto, odpowie mu tenże, byłbym sobie natychmiast życie odebrał. Ja zaś uczyniłem więcey, rzecze mu zimno hiszpan, *ponieważ nieszczęście to przeżyłem.*

Postępuy z Panami iak z ogniem: nie przystępuy do nich ani zbyt blisko ani się oddalay zbyt daleko.

Zli przyiaciele, są nakształt cienia skazowki słonecznego kompasu, ukazuiącego się w czasie piękney pogody; a który znika gdy chmury błękit nieba zasłonią.

Od złych nic się dobrego spodziewać nie można: skała trawy nie wyda.

LUNACTE.

🌕 Pełnia Maia dn. 4. tegoż g. 11 m. 48 przed południem, w ♏ 13 St. 17 min.
Ciepło z deszczem naprzemiany.

🌗 Ostatnia Kwadra d. 12 Maia god. 3 m. 59. po południu, w ♉ 21 St. 11 m.
Wilgotne powietrze z wiatrem.

🌑 Nów Czerwca dnia 19 Maia god. 5. m. 44 wieczor, w ♉ 28 St. 0 min.
Słońce pogodne i ciepło przyiemne.

☽ Pierwsza Kwadra dn. 26 Maia god. 8 m. 53. rano, w ♍ 4 St. 21 m.
Z początku przypiekа ku końcu grzmot.

CZERWIEC dni XXX.		MAY.	JUNIUS.
D. T.	*Kalend. Polski.*	*Kalend. Ruski.*	
1 S.	Suchedn. Nikod. †	20 Ftalea Mucz	
2 C.	Erasma Bisk.	21 Konstantyna.	
3 P.	Kleotyldy. †	22 Wasylyska M.	
4 S.	Opata i Alex. †	23 Mochaiła.	
Ew. u Łuk. S. w Ro. 6.	O potrzeb. ludzko. i litości.		
5 N.	1. SSS. Troy. Boni.	24 N. 1 po Sosz.	
6 P.	Norberta Bisk.	25 Obr. Hlaw Pre.	
7 W.	Roberta Opata.	26 Karpa Apost.	
8 S.	Medarda Biskupa.	27 Fterapon Mu.	
9 C.	Bożego Ciała.	28 Tyło Chryst.	
10 P.	Małgorzaty.	29 Fteodos Muc.	
11 S.	Barnaby Ap.	30 Isaakya.	
Ew. u Łuk. S. w R. 14.	O wezw. na wielk. wiecze.		
12 N.	2. po Swiąt. Onuf.	31 N. 2. po Sosz.	
13 P.	Antoniego z Pad.	1 JUNYI	
14 W.	Bazylego W.	2 Justyna.	
15 S.	Wita Modesta.	3 Nikif Patr.	
16 C.	Aureliana Bisk.	4 Mytrofan.	
17 P.	Reinera.	5 Dorostea.	
18 S.	Marka i Marc.	6 Wysaryona.	
Ew. u Łuk. S. w Ro. 15.	O zgubioney owcy i o gro.		
19 N.	3. po S. Ger. i Pro.	7 N. 3. po Sosz.	
20 P.	Sylweryusza.	8 Fteodora.	
21 W.	Aloyzego Gonza.	9 Kurylła Arch.	
22 S.	Paulina Bisk.	10 Timostea.	
23 C.	Agryppiny.	11 Warstolomo A.	
24 P.	Jana Chrzciciela.	12 Onufr. i Petra.	
25 S.	Prospera Bisk.	13 Akulyny Muc.	
Ew. u Łuk. S. w Ro. 5.	O obfit. Piotra Połow. ryb.		
26 N.	4. po S. Jana i Pa.	14 N. 4. po Sosz.	
27 P.	Władysława Bisk.	15 Ammosa Prot.	
28 W.	Leona Pap. *Wigil.*	16 Tychona Am.	
29 S.	Piotr. i Pawła Ap.	17 Manuila.	
30 C.	Lucyny i Emil.	18 Leontya Muc.	

Kto się na przyszłość spuszcza
Często się na niey zawodzi.
Nie tak się rzecz wyłuszcza,
Jak się o nię zachodzi.
Losu zmienne są wole,
Jak chce, daie i bierze,
Czyni z pasterzów Króle,
Czyni z Królów pasterze.

Błędem to iest podłey duszy
Gdy nadzieie w zdradzie marzy:
Choć pomyślność dobrze tuszy,
Spokoyności nie nadarzy.
Zyski hoynie obdarzona
Będzie iednak zbrodnia szkodą:
Cnota chociaż opuszczona,
Sama sobie iest nadgrodą.

Nayczęściey szukay człowieka w omszałych hatach, na polu, i w niedzielę przy wieśniaczych świętach; tam go uyzrzysz iakim iest, bo w miastach prawie zawsze iest w masce.

Prawda iest rosą niebieską, dla czystego iey utrzymania, trzeba ią w czystem zachowywać naczyniu.

L U N A C T E.

Pełnia Czerwca d. 3. tegoż go. 2 min. 34 po południu, w ♐ 11 St. 46 min.
Jasna pogoda i czas gorący.

☾ Ostatnia Kwadra d. 11 Czerwca go. 5. mi. 47 w ♓ 19 St. 33 mi-
Nagła zmiana na deszcz i grzmoty.

Nów Lipc. d. 18 Czerwca go. 0. mi 52 po połnocy, w ♊ 26 St. 3 mi.
Pogoda na przemiany z deszczem.

☽ Pierwsza Kwadra d. 24 Czerwca go. 5. min. 51. wieczor., w ♎ 2, St. 26 min. Czas mglisty, mieyscami deszcze, ku końcu pogoda.

LIPIEC ma dni XXXI.		JUNIY	JULIUS.
D. T.	*Kalend: Polski.*	*Kalend. Ruski*	☽
1 P.	Teodozyusza.	19 Judy Ap.	
2 S.	Nawiedzenie P. M.	20 Metodya.	
E. u Mat. S. w R. 5.	O sprawied: poiedn: się z brat:		
3 N.	5. p. Św. Awita Ka.	21 N. 5 po Sosz.	
4 P.	Jozefa Kalasant.	22 Jewsehya Mu.	
5 W.	Karoliny.	23 Ahripyny Muc.	
6 S.	Izaiasza Proroka.	24 Rodeſt Joan.	
7 C.	Pulcheryi Panny.	25 Ftewrok Pd. M	
8 P.	Elzbiety Krolo:	26 Dawyda Selun.	
9 S.	Zenona Męcz.	27 Sampsona.	
Ew. u Mark. S. w Roz. 8.	O rakarm. 2000. ludzi.		
10 N.	6. p. Św. 7 Braci	28 N. 6 p. Soszeſt.	
11 P.	Piusa Pap. i Męcz.	29 Petra i Pawla.	
12 W.	Gwalberta Op.	30 Sob. Apoſt. 12.	
13 S.	Małgorzaty Pan.	1 JULYI.	
14 C.	Bonawentury.	2 Pol. Ryz. Boh.	
15 P.	Henryka.	3 Hyakintha.	
16 S.	P. M. Szkapl.	4 Andrea Krits.	
Ewa. u Mat. S. w Roz. 7	O fałszywych Prorok.		
17 N.	7. po Św. Alex. W.	5 N. 7 po Sosz.	
18 P.	Szymona z Lipn.	6 Sisoa Wel.	
19 W.	Wincent. a Paul.	7 Ftom i Akak.	
20 S.	Eliasza Pror.	8 Welik Prokop.	
21 C.	Praxedy Panny.	9 Pahkr Sw. M.	
22 P.	Maryi Magdal.	10 45. M. i Pol. kiz.	
23 S.	Apolinarego.	11 Jefemyi.	
Ew u Łuk. S. w Ro. 16	O niesprawiedliw. Szafarz.		
24 N.	8 p. Św. Kryſtyn. P.	12 N. 8 po Sosz.	
25 P.	Jakoba Apoſt.	13 Sob. Arch. Ha.	
26 W.	Anny Mat. P. M.	14 Akylv Ap.	
27 S.	Kunegundy.	15 Kir i Julit.	
28 C.	Pantaleona Mecz.	16 Afinoh. M.	
29 P.	Marty Gospod.	17 Wel. M. Mar.	
30 S.	Abdona Męczen.	18 Hyakintha Mu.	
Ew. u Łuk S. w Roz. 19.	O zburzeniu Jeruzalem.		
31 N.	9 p. Św. Ignacego.	19 N. 9 po Sosz.	

Spor Mędrców.

Trzech mędrców, Grek, Indyanin i Pers, zaſtanawiali się nad zapytaniem Chosroesa króla Perskiego: *co sprawuie nayuiększą przykrość w życiu ludzkiem?* Filozof Grecki dowodził: że ſtarość niedołężna, połączona z ubostwem. Indyanin utrzymywał: że choroba ciała i słabość umysłu. — Zaś mędrzec Perski temi spor zakończył słowy: według mnie, człowiek naywiększey w życiu doznaie męczarni w chwili, gdy widząc się bliskim zgonu, wyrzuca sobie że cnotliwym bydź zaniedbał. Oklask powszechny dowiodł prawdy iego zdania.

ZDANIA MORALNE FILOZOFÓW

Prawdziwa rozkosz ieſt w cnocie; ten który iey wśród bogactw nie zna, szczęśliwym nazwać się nie może. — (*Epikur*)

Naywiększą ieſt słodyczą życia Przyiaciel wierny, znaleść go naywiększe szczęście. — (*Tenże*)

Człowiek zazdrosny podobny ieſt do żelaza, które się własną rdzą trawi. — (*Tenże*).

Naynieszczęśliwszy z ludzi zazdrosny, ktorego własna dolegliwość i cudze szczęście dręczy. (*Bion*).

LUNACTE.

Pełnia Lipca dnia 2. tegoż go. 5. mi. 52. wieczor, w ♑ 10. St. 4 min.

Dnie gorące i pogodne.

Oſtatnia kwadra d. 10. Lipca god. 4. min. 15. po połud, w ♈ 17. St. 38. mi. Z początku ciepło ku końcu grzmoty.

Nów Sierpnia d. 17 Lipca go. 7. m. 46. rano w ♋ 23. St. 58 m.

Zaćmienie ☉ widzialne ad ♌ Czas pochmurny z deszczem naprzemian.

Pierwsza Kwadra dn. 24. Lipca. g. 5. m. 28. rano, w ♏ 0. St. 34 min. Grzmoty, ku końcu pogoda.

SIERPIEŃ ma dni XXXI.	JULIY.		AUGUSTUS.
D. T.	*Kalend. Polski.*	*Kalend. Ruski.*	☽
1 P.	Piotra w Okow.	20 Pror. Ylyi.	
2 W.	P. M. Anielskiey.	21 Symeon Jur.	
3 S.	Augusta.	22 Mar. Magd.	
4 C.	Dominika Wyzn.	23 Trofima Mu.	
5 P.	P. M. Snieżney.	24 Chrystin Muc.	
6 S.	Przemien. Pańsk.	25 Usp S. Anny.	
Ew. u Łuk. S. w Roz. 18. O faryzeuszu i Celniku.			
7 N.	10 po Sw. Kajeta.	26 N. 10 po Sosz.	
8 P.	Cyryaka i Towa.	27 Panteleim.	
9 W.	Romana Męcz.	28 Prochora Ap.	
10 S.	Wawrzyńca Mę.	29 Kallin Mucz.	
11 C.	Zuzanny Panny.	30 Syly i Syl.	
12 P.	Klary Panny.	31 Jewdokima.	
13 S.	Hyppolita.	1 AUHUST.	
Ew. u Mark. S. w R. 7. O uzdrowie: głucho niem.			
14 N.	11 p. Sw. Euzeb.	2 N. 11. po Sosz.	
15 P.	Wniebowz: P. M.	3 Dyonis M.	
16 W.	Rocha Wyznaw.	4 Teroftea M.	
17 S.	Jacka Wyznaw.	5 Charytyny.	
18 C.	Agapita Bisk.	6 Preobr Hosp.	
19 P.	Ludowika P.	7 Sarhva i Wak.	
20 S.	Bernarda Opata	8 Pelahyi.	
Ew. u Łuk. S. w R. 10. O zranienym Samarytanie.			
21 N.	12 p. Sw. Stefana.	9 N. 12 po Sosz.	
22 P.	Tymoteusza.	10 Jewlampya.	
23 W.	Filipa Reni.	11 Fylyppa.	
24 S.	Bartłomieia Ap.	12 Pr. S. M. W. H.	
25 C.	Ludwika Króla.	13 Karpa M.	
26 P.	Samuela.	14 Nazaria.	
27 S.	Rufina Bisk.	15 Jewtymya.	
Ew. u Łuk. S. w R. 27. O uzdrow. 10 trędowatych.			
28 N.	13 p. Sw. Aug. Bis.	16 N. 13 po Sosz.	
29 P.	Scięcie S. Jana.	17 Osyi Pror.	
30 W.	Felixa Męcz.	18 Luki Ap.	
31 S.	Raymunda Non.	19 Toylia Pror.	

Kiedy się traci niezwrotnie
Korzyść, co sercu iest miła;
Czemuż się wraca stokrotnie
Pamięć, aby go dręczyła? . . .
Już strapionemu nie nada
Zysku, co niegdy bogacił,
A cięzey ieszcze osiada,
Gdy przypomina, co stracił.

Gdy dzieło zacząć potrzeba,
Żeglarzów czułych naśladuy,
Przypatrz się, iaki stan nieba;
Jakie są wiatry, wywiaduy.
Głos na powietrze puszczony,
Już się po wyyściu utraca!
Pocisk raz na dal rzucony,
Nazad się w łonie niezwraca.

I przyiaciołom nie ze wszystkim zwierzay się, a ieżeli to masz uczynić, wybierz takiego, któregoś nie ze słów lecz z czynu poznał. Nie każdy albowiem choćby i poczciwy, ma roztropność; a zatym dar milczenia lepszy częstokroć od wymowy.

Więcey podobno iest w naturze ludzkiey szczeblów z gory na dół, od prawdziwie mądrego do zupełnie głupiego; niźli w rodzaiu zwierzęcym od słonia do mrówki.

L U N A C T E.

Pełnia Sierpn. d. 1. tegoż g. 8 m. 55. rano, w ♒ 8. St. 21. min. Ciepło, na deszcz gozi.

Ostat. kwadra d. 9. Sierpn. g. 0 m. 8. w nocy, w ♉ 15. St. 40. mi. Powietrze pochmurne ku końcu się wyiaśnia.

Now Września d. 15. Sierp. go. 3. m. 24. popoł. w ♌ 22. St. 2 m Słońce pogodne z upałem.

Pierwsza Kwadra d. 22 Sierp. g. 8. m. 3. w wiecz. w ♏ 28 St. 57 m. Słońce przypiera, ku końcu grzmoty.

Pełnia Wrześ. d. 30 Sierp. g. 11 m. 42 w nocy, w ♓ 16 St. 50 m. Deszcz, powietrze się odziębia.

WRZESIEN ma dni XXX.		AUHUST		SEPTEMBER
D. T.	Kalend: Polski.	Kalend: Ruski	☾	
1 C.	Idziego Opa.	20 Samuela Pro.		
2 P.	Szczepana króla.	21 Thaddea Ap.		
3 S.	Eufemii Męcz.	22 Ahaftona M.		
Ew. u Mat S. w R. 6. O służeniu Bogu i mamonie				
4 N.	14 p. Sw. Rozalii	23 N. 14. po Sosz.		
5 P.	Wiktoryna Męcz.	24 Jewtychia M.		
6 W.	Zacharyasza Pro.	25 Warwtolome.		
7 S.	Reginy Panny.	26 Adryana M.		
8 C.	Narodzen. P. M.	27 Pimona Pro.		
9 P.	Gorgona Bisk.	28 Moses Mur.		
10 S.	Mikołaia z Tol.	29 Usikn. Joan.		
Ew. u Łuk S. w R. 7. O wskrzes: wdowy w Naim				
11 N.	15 p. Sw. Piotra	30 N. 15 po Sosz.		
12 P.	Gwidona Wyzn.	31 Położ. Poias.		
13 W.	Makrobiusza.	1 SEPTEMVV.		
14 S.	Podwyż. S. Krzy.	2 Mamanta Mu.		
15 C.	Nikodema.	3 Antyma Mu.		
16 P.	Korneliusza.	4 Babila.		
17 S.	Piatn. S. Franc.	5 Zacharyi Pr.		
Ew. u Łuk S. w R. 17. O uzdrowieniu opuchłego.				
18 N.	16 p. Sw. Tomasza	6 N. 16. po Sosz		
19 P.	Januaryusza.	7 Sozonta M.		
20 W.	Eustachiusza.	8 Rozd. Boh.		
21 S.	Swięt. Mateu. †	9 Joakima i A.		
22 C.	Maurycego i Tow.	10 Minodory.		
23 P.	Tekli Panny. †	11 Theodory M.		
24 S.	Gerarda Bisk. †	12 Awtonoma.		
Ew. u Mat S. w R. 22. O miłości Boga i bliźniego.				
25 N.	17 po Swiąt.	13 N. 17 po Sosz.		
26 P.	Jozefata Bisk.	14 Wozdwyż.		
27 W.	Przenies: S. Stani:	15 Nykyty:		
28 S.	Ładysława z G.	16 Jozafata. Ar. †		
29 C.	Michała Arch.	17 Sofyi Mu.		
30 P.	Hieronima.	18 Eumenia.		

Pan Desclieux, officer w marynarce francuzkiey, chciał zbogacić Gwadaluppę oyczyznę swoią zaprowadzeniem uprawy kawy, wioząc dwie rośliny Kawowe na okręcie. Droga była długa i niepomyślna, a niedostatek wody tak się dał uczuć, że ią rozdawano w bardzo małey ilości. Szanowny ten patryota zachowywał wszystkę prawie którą odbierał dla swoich roślin, z których iedna uschła a drugą dowiozł szczęśliwie. Uprawa tey rośliny stała się nayobfitszem źrzódłem bogactw osady, która chcąc okazać wdzięczność za dobrodzieystwo, wyznaczyła 12,000 dukatów pensyi roczney Panu Desclieux, którą ten szanowny mąż wspaniale odrzucił, radząc aby tey kwoty użyli na udoskonalenie uprawy; co do mnie rzekł, dosyć mam nagrody gdy widzę pomyślność ziemi na ktorey się urodziłem. — Umarł maiąc lat 80, w Roku 1776.

Złego dobrodzieystwy nieuymiesz, ale rozłakomisz; dar, który od ciebie bierze, iest tak iak ziarno w wodę rzucone, iak to nie wzrośnie, tak i ty od niego spodziewać się niczego nie masz.

Naylepszy z przyiacioł grosz zachowany; nawiększy z nieprzyiacioł grosz który się źle wydał.

L U N A C T E.

☾ Ostatnia Kwadra d. 7. Wrześn. god. 6 m. 55. rano, w ♋ 13. St. 55. min. — Czas dżdżysty, ku końcu pogodę obiecuie.

● Nów Pazdzier. dn. 14 Wrześn. g. 0 mi. 37. rano, w ♍ 20 St. 28 m. — Dnie wilgotne, pogoda ze mgłami.

☽ Pierwsza Kwad. d. 21. Września god. 1. m. 57 po południu, w ♐ 27 St. 51 min. — Ciepło, mieyscami deszcz.

○ Pełnia Pazdzier. d. 29 Wrześn. g. 1. mi. 13 popołudniu, w ♈ 5. St. 10 min. — Czas pogodny, gorąco się wznaga.

PAŹDZIERNIK dni XXXI.		SEPTEMW.		OCTOBER.
O. T.	Kalend: Polski.	Kalend: Ruski.	☾	
1 S.	Remigiusza Bisk.	19 Trofyma M.		
Ew. u Mat. S. w R. 9.	O uzdrowieniu paralityka.			
2 N.	18 p. Sw. Aniołów	20 N. 18 po Sosz.		
3 P.	Kandyda Męcz.	21 Kordrata Ap.		
4 W.	Franciszka Ser.	22 Foky Mucz.		
5 S.	Placida Męcz.	23 Zaczatye Joa.		
6 C.	Brunona Bisk.	24 Ftokły Mu.		
7 P.	Marka.	25 Euphrozyny.		
8 S.	Brygitty Wdowy.	26 Joanna Boh:		
Ew. u Mat. S. w R. 22.	O wezwan. na gody wesel.			
9 N.	19 p. Sw. Dyoniz.	27 N. 19 po Sosz.		
10 P.	Franciszka Borg.	28 Korytona Pro.		
11 W.	Placydy Panny.	29 Kyryaka Pr.		
12 S.	Maximiliana.	30 Hryhorya Jep.		
13 C.	Edwarda Króla.	1 OKTOWRY.		
14 P.	Kalista Pap.	2 Kypriana Jep.		
15 S.	Jadwigi i Teresy.	3 Dyonysya.		
Ew. u Jana S. w Ro. 4.	O chorym synie Królewsk.			
16 N.	20 p. Sw. Gaula O.	4 N. 20 po Sosz.		
17 P.	Florentego Bis.	5 Charytyny.		
18 W.	Łukasza Ewan.	6 Ftomy Ap.		
19 S.	Przenies. S. Woy:	7 Serhytai Wa.		
20 C.	Piotra z Alkant.	8 Pelahyi Prep.		
21 P.	Urszuli Panny.	9 Jakowa Ap.		
22 S.	Korduli Panny.	10 Jewłampya.		
Ew. u Mat. S. w R. 18.	O dłużnym i złośli. słudze.			
23 N.	21 po Sw. Jana Ka.	11 N. 2.. po Sosz.		
24 P.	Rafała Arch.	12 Prowa Mucz.		
25 W.	Kryspina i Krys.	13 Karpa i Pap.		
26 S.	Ewarysta Pap.	14 Nazarya Mu.		
27 C.	Iwona Wyzn.	15 Jestymya Pr.		
28 P.	Szymona i Judy A.	16 Longina Mu.		
29 S.	Narcysa Bisk.	17 Osyi Pror.		
Ew. u Mat. S. w R. 22.	O oddaniu czynsz monety.			
30 N.	22 p. Sw. Marcelli:	18 N. 22 po Sosz		
31 P.	Marcella †	19 Soila Pror.		

Szkodą Zeglarz gdy się smuci,
Przysięga zdradzon w dozorze,
Że iuż na morze nie wróci.
W pogodzie wraca na morze.
Czuły na wszelkie odmiany,
Skoro miłe błysną zorza,
Mimo szturmy i bałwany,
Niepomni co trudy morza,
I w podroży, kiedy spieszy,
Nadzieią się zysku cieszy.
Zrzeka się bitwy wśrod ciszy
Żołnierz, iuż w domu spokoyny;
Niechże głos trąby usłyszy,
Wraca się znowu do woyny.

Ciężko rozeznać prawdziwe złoto i srebro od kruszczu, który ma ich postać; cięzey zdradę od przyiaźni: rozezna to iednak człowiek roztropny, ale nie bez pracy, starania i przemysłu; gdyż chytrość w zakątach iak nayskrytszych rada się mieści i tak się umie przyczaiać, iż ledwo naybystrzeyszy wzrok wyśledzić ią potrafi.

Łatwiey iest z dobrego stać się złym niż ze złego dobrym. Skłonność wiedzie do zbrodni; w cnocie często i trudno walczyć potrzeba nim się otrzyma zwycięztwo.

Bardzo się ten zbliża ku głupstwu, kto się nadto mądrym bydź mniema.

L U N A C Y E.

☾ Ostatnia Kwadra d. 6 Pazdziernika go. 1. m. 21 popołudn:, w ♋ 12 St. 34 minuty. Deszcz z grzmotem po stronach.

● Nów Listopa. d. 15 Pazdziern. go. 0 mi. 20 w połud: w ♎ 19 St. 22 minuty. Czas dżdżysty i wilgotny.

☽ Pierwsza Kwad. d. 21 Pazdzier. go. 10 mi. 3 rano, w ♑ 27 St. 19 min. Pogoda naprzemiany z deszczem i z wiatrem.

● Pełnia Listop. d. 29 Pazdzier: go. 1 min. 34 popołuda: w ♉ 4 St. 57 min. Dnie iasne lecz chłodne.

LISTOPAD ma dni XXX.		ORTOWRY.		NOVEMBER
D. T.	Kalend. Polski	Kalend. Ruski	☽	
1 W.	Wszyst. Swiętych.	20 Ardemya M.		
2 S.	Dzień zaduszny.	21 Ilarsona Pr.		
3 C.	Malachiasza Pror.	22 Awerkya Jep.		
4 P.	Karola Borom.	23 Jakowa Ap.		
5 S.	Bertyldy.	24 Arefty Mucz.		
Ew. u Mat. S. w Ro. 9.	O wskrzeszen: corki xiąż.			
6 N.	23 p. Sw. Leonard.	25 N. 23 po Sosz.		
7 P.	Engelberta.	26 Dymytrya.		
8 W.	4 Koron. Męcz.	27 Nestora Muc.		
9 S.	Teodora Męcz.	28 Terentya M.		
10 C.	Andrzeia Awel.	29 Anastazyi M.		
11 P.	Marcina Bisk.	30 Zenobia.		
12 S.	Marcina Pa...	31 Stacya Ap.		
Ewan. u Mat. w Roz. 13.	O nasieniu gorczycy.			
13 N.	24 p. S. Dydaka W.	1 NOWEMW.		
14 P.	Serapiona Męcz.	2 Akindyna.		
15 W.	Leopolda Ces.	3 Arcypsymy.		
16 S.	Edmunda Bisk.	4 Joannykya.		
17 C.	Salomei Panny.	5 Halaryona.		
18 P.	Eugeniusza.	6 Pawła Pust.		
19 S.	Elżbiety Krolowy.	7 25 Muczen.		
Ew. u Mat. S. w Roz. 8.	O wzruszeniu na morzu.			
20 N.	25 po Sw. Felixa.	8 N. 25 po Sosz.		
21 P.	Ofiarowanie P. M.	9 Onysyfora.		
22 W.	Cecylii Panny.	10 Szeszy Apost.		
23 S.	Klementa Pap.	11 Men Mucz.		
24 C.	Jana od Krzyża.	12 Joanna Mył.		
25 P.	Katarzyny Panny.	13 Joanna Kryz.		
26 S.	Piotra Alex.	14 Tyluppa.		
Ew. u Łuk. S. w R. 21.	O znakach na niebie i ziem.			
27 N.	1 Adw. Fakunda B.	15 N. 26 po Sosz		
28 P.	Rufina Męcz.	16 Mosteia Jep.		
29 W.	Saturnina Męcz.	17 Hryhorya.		
30 S.	Andrzeia Ap.	18 Platona Mu.		

Jeden Król Grenady chcąc doświadczyć dowcipu swego faworyta, dał mu tłustą owcę z rozkazem, aby dobrze ią pasząc za miesiąc tę samą chudą oddał. Trudna zdaie się rzecz, owcę przy obfitey paszy zchudzić, iednak faworyt swego dokazał. Zamknął w iedney klatce owcę, a w drugiey wilka, stawiąc ich obok siebie. Owca patrząc na wilka utraciła chęć do iedzenia, i pomimo nayobfitszey paszy, zchudła.

Nie są lękliwsze niewiasty od męczyzn, i kto wie, czy równey odwagi nie maią; ale płeć mężka, lepiey niż one, umie kryć boiaźń.

Szanuy sprawiedliwość, ale się z nią nie bratay; czasem i wygrana sprawa uboży, cóż dopiero gdy ią przegrasz? Ten kto pieniactwo lubi, godzien politowania; choćby bowiem inney przykrości nie miał nad boiaźń ustawiczną, nieszczęśliwym iest.

W obietnicach nie trzeba bydź skorym; słowo rzeczone nie wraca się, a niedotrzymane zawstydza.

LUNACYE.

☾ Ostatnia kwadra d. 4. Listopa. g. 8. m. 24 w wieczor, w ♌ 11 St. 45 mi.
Powietrze mgliste i przenikaiące.

● Nów Grudn. d. 12. Listop. g. 2 m. 32 rano, w ♍ 19. St. 2. m.
Wiatr wilgotny, czasami śnieg polatuie.

☽ Pierwsza kwadr. d. 20 Listopa. go 6. m. 23. rano, w ♒ 27. St. 16. mi.
Deszcz z śniegiem na przemiany.

○ Pełnia Grudn. d. 27. Listop. g. 1. m. 11 popołudn. w ♊ 4. St. 39. m.
Dnie wietrzne z śniegiem i deszczem.

GRUDZIEŃ ma dni XXXI.	NOWEMW.			DECEMBER.
D. T.	Kalend. Polski	Kalend. Ruski.	☽	
1 C.	Eligiusza Bisk	19 Awdya Pr.		
2 P.	Bibianny P.	20 Prokla.		
3 S.	Franciszka Xawe.	21 Wchod B. h.		
Ew. u Mat. S. w R. 11. O poselſt. Jana do Chryſtu.				
4 N.	2 Adw. Barbary P.	22 N. 27 po Sosz.		
5 P.	Sabby Opata.	23 Amfylochya.		
6 W.	Mikołaia Bisk.	24 Jekataryny.		
7 S.	Ambrożego.	25 Klymanta.		
8 C.	Niepokal. P. M. P.	26 Klypa Stop.		
9 P.	Leokadyi.	27 Jakowa Mucz.		
10 S.	M. P. Loret.	28 Stefana Mu.		
Ew. u Jan. S. w Ro. 1. O poselſt. żydów do Jana.				
11 N.	3 Adw. Damaz. Pa.	29 N. 1 Adwent.		
12 P.	Spirydyona.	30 Andrea Ap.		
13 W.	Łucyi P.	1 DEKEMW.		
14 S.	Nikaz. Suchedni †	2 Awwakuma.		
15 C.	Kolumny.	3 Sofenia Pro.		
16 P.	Euzebiusza. †	4 Barbary.		
17 S.	Łazarza. †	5 Sawwy.		
Ew. u Łuk. S. w Ro. 3. O Janie opowiada Chrzeſt.				
18 N.	4 Adw. Wiktor: M:	6 N. 2 Adwen.		
19 P.	Nemezyusza.	7 Amwrozya.		
20 W.	Juliusza.	8 Palapya Pr.		
21 S.	Tomasza Ap.	9 Zaczat S. An.		
22 C.	Zenona Męcz.	10 Myny Jerm.		
23 P.	Wiktoryi Panny.	11 Daniela Stol.		
24 S.	Adama i Ewy. †	12 Spirydona J.		
Ew. u Łuk. S. w Ro. 2. O Narodzeniu Chryſtusa.				
25 N.	BOŻE NARODZ.	13 N. 3 Adwent.		
26 P.	Szczepana Męcz.	14 Fyrsa Muc.		
27 W.	Jana Ewang.	15 Telewfiterya.		
28 S.	Młodzianków.	16 Aggeusza Pr.		
29 C.	Tomasza Kant.	17 Akkea Pr.		
30 P.	Dawida Króla.	18 Paryiła Pr.		
31 S.	Sylweſtra Pap.	19 Wonyfatego.		

Co dasz przyiacielowi nie zginie.

Chytry złodziey z szkatuły pieniądze wykradnie,
Ogień gmachy oyczyſte pożreć może snadnie,
U dłużnika przepadnie summa pożyczona,
Płonna niwa rzucone nie wróci nasiona.
Zalotnica niewierna zdradzi i okradnie,
Fala okręt ponurzy i osadzi na dnie.
Nad los to ieſt, i żadnym przypadkiem nie zginie,
Co daiesz przyiaciołom, mieć będziesz iedynie.

Podchlebca wzgardy godzien: kto się podłego tego rodzaiu ludzi nie ſtrzeże, źle o sobie tuszyć każe. Podchlebſtwem zysk zawsze włada: nie day im nic, poydą od ciebie, i znaydą takiego kto im da; bo głupich pełno.

Nie day się uwodzić powabom wysokiego ſtanu; taki on na pozór, w iſtocie albo niegodnego uniża, albo godnemu dokucza.

L U N A C T E.

☾ Oſtatnia kwadra d. 4 Grudnia go. 5 m. 33 rano, w ♍ 11 St. 44 min.
Przymrozki, czasami śnieg.

● Nów Stycz; d. 11. Grud: god. 7. min. 52. wieczor, w ♐ 19. St. 8. minut.
Mroz ku końcu mgły i śnieg.

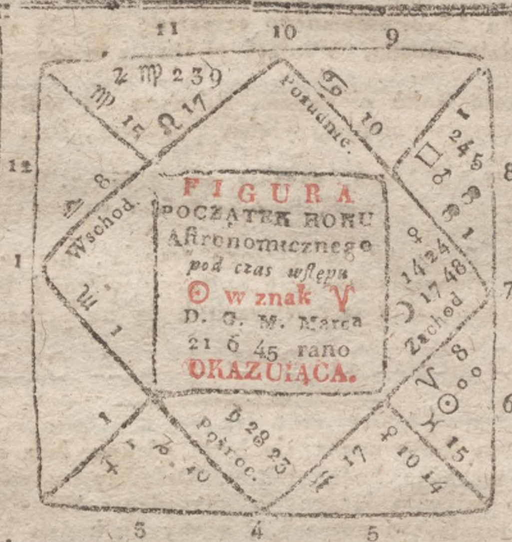
☽ Pierwsza Kwadra d. 20 Grudnia. g. 1 m. 22 rano, w ♓ 27 St. 31 m.
Śniegi obfite.

○ Pełnia Stycz. d. 27. Grud: go. 0 m. 19 rano, w ♋ 4 St. 38 m. Zaćmienie Księżyca widzialne ad ♌
Powietrze pochmurne mroźne i ku końcu śnieg.

UWIADOMIENIE.

WZGLĘDEM FIGURY ASTROLOGICZNEY.

W niinieyszym roku 1814 słońce wstępuie w znak ♈ dnia 21 Marca o go. 6 min. 45 rano w którym czasie iest początek roku Astronomicznego, a dzień równey długości z nocą, widziemy w figurze następuiące początki domów Astrologicznych; w południu czyli domu 10 iest ♋ z gradusem 10. daley w domu 11 ♌ i grad. 17 w którym domu także znayduiemy Jowisza z swoim znakiem, dom 12 zaczyna się przez znak ♍ i gra. 15. dom 1. czyli tak nazwany horoskop przez znak ♎ gr. 8 dom 2 przez ♏ gr. 8 dom 3 przez ♐ gr. 1 te ostatnie cztery domy prożne są bez żadnego Planety. W samey Północy, znayduiemy ♑ z gradusem 10, i towarzyszy mu Planeta ♄ daley widziemy ♒ gradusem 17 a ♀ w początku domu 6 z znakiem ♓ gr. 15 ☉ w domu 6. ♈ z grad. 8 w towarzystwie ☽ i ☿ znayduie się w domu 7; ♂ z swoim znakiem to iest ♉ zastaniemy w domu 8, a dom nakoniec 9 którego Początek iest znak ♊ gra. 1 prożny równie iak dom 10 bez planety iest. Widziemy prócz tego, że naywiększa część planetów samotne w domach niebieskich stoią, a same tylko ☽☿ złączone są w domu 8. A cóż te położenia znaczą? dawniey wprawdzie Astrologowie prorokowali z podobnych figur wiele zdarzeń, ale my dzisiey za pomocą światła prawdziwey Astronomii, doskonale wiemy, że z owey figury żadne skutki spodziewać się nie maią.



O ZACMIENIACH ROKU 1814.

W tym roku będą trzy zacmienia, dwa na słońcu i iedno na Xiężycu, z których iedno słoneczne i iedno xiężycowe widzialne będzie.

PIERWSZE na słońcu, dnia 21 Stycznia, po południu, dla południowey xiężyca szerokości niewidzialne będzie.

DRUGIE także na słońcu dnia 17 Lipca, którego wielkość będzie 1 cal, i 17 minut; zaczyna się to zaćmienie o 6. godzinie 11 min. rano, i kończy się o go 0 59 min. także rano, a trwać będzie 1 go. 48 minut.

TRZECIE Parcyalne zaćmienie na xiężycu dnia 27 Grudnia w samey północy. Początek tego u nas widzialnego zaćmienia będzie o god. 11 min. 13 dnia 26 Grud. a koniec o 1 godzie 41 min. dnia 27. po północ; całe zaćmienie będzie trwało 2. godz. 28 min. i zaćmi się xiężyc 5. calów 28 m. na części xiężyca południowey.

O CZTERECH PORACH

Roku Astronomicznego 1814.

ZIMA, część Roku Astronomicznego czwarta, zaczęła się Roku zeszłego 1813. dnia 22 Grudnia; będzie mocna, w śniegi obfita, i w mrozy do końca trwała.

WIOSNA część Roku pierwsza, poczyna się w Roku teraźnieyszym dnia 21. Marca z rana; znaczy się ciepła, więcey pogodna, i na zasiewy bardzo dobra.

LATO, część Roku druga, zacznie się dnia 21. Czerwca wieczorem. Początek lata będzie pogodny i gorący, lecz ku końcu znaczą się deszcze i powodzie

JESIEŃ, część Roku Astronomiczego trzecia, bierze swoy początek dnia 23. Września z rana; nie wiele obiecuie pogody; wilgocie bowiem i więcey uczęszczaiące deszcze, gospodarzom w zasiewach będą na przeszkodzie.

O URODZAIACH

URODZAIE w tym Roku znaczą się bydź piekne, lecz nie wszędzie dadzą się sucho zebrać. Siana wczesne będą dobre; Oziminy w wielu bardzo mieyscach przepadną, lecz na to mieysce iarzyny wynagrodzą. Wszelkie ziarno będzie obfite, lecz z sierpem pospieszać potrzeba, ażeby ku końcu lata częste deszcze nie przytrzymały snopków w polu. Lny się udadzą. Wina zbior nie dobry. Owoców będzie więcey a niżeli w Roku zeszłym.

Sposób prędki i łatwy, zamienienia wszelkiego rodzaiu zielska w gnóy do uprawy gruntów użyteczny, *przez* H. Browne.

Rolnicy słusznie narzekaią na nieużyteczne zielsko, które się w zbożu znayduie, i znaczne szkody urodzaiom przynosi. Rozumiem przeto, że nie małą będzie przysługą, podaiąc sposób nie tylko wygubienia zielsk takowych, lecz nawet użycia ich na polepszenie gruntu który nieużytecznym czyniły. Sposób ten należy na ugnoieniu świeżych roślin, za pomocą wapna niegaszonego.

Ziele świeże zebrane układa się w warstwę na stopę wysoko, i z wierzchu posypuie się gęsto wapnem niegaszonem tłuczonem na proszek, i tym porządkiem

robi się następnie tyle warstw ziela i wapna, ile się podoba. W kilka godzin zaczyna się zgnilizna. W ten czas na wierzch trzeba nakładsć cokolwiek ziemi, aby się ziele płomieniem niezaięło. Po upłynieniu dwudziestu czterech godzin nastąpi zupełna zgnilizna, i popioł ztąd pozostały iest wyborny do uprawy gruntu. Wszystkie rośliny mogą służyć do tego użytku, byleby były świeże: warunek ten iest istotnie potrzebny, i gnóy iest tem lepszy, im świeżey zebrane są rośliny, i im iest świeższe wapno.

Nowy a niezawodny sposób wygubienia liszek, czyli gąsienic, ogłoszony przez Cesarsko-Austryackiego radzcę Gubernialnego, Pana Sedlaczek.

W czasie wschodu słońca, lub wieczorem o godzinie 6tey, a to od strony wschodu z rana, a wieczorem od strony zachodu, obeyzrzeć trzeba bacznie drzewo z góry do dołu, dla wyśledzenia zawiązków i gniazd liszek. Łatwo to poznać: liszki bowiem o tym czasie, opuszczaią zwykle zewnętrzne dalsze gałęzie, i skupiaią się w pośrodku onego w mieyscach, gdzie gałęzie wyrastaią.

Bierze się potym kiy długi według potrzeby, przy którego końcu uwięzuie się pioro umaczane dobrze w oleiu lnianym lub konopnym, albo też w oliwie, którym naciera się nie poruszaiąc bardzo drzewa, wspomnione zawiązki i gniazda. Zaręczyć można, iż w kwadrans potym, wszystkie liszki pozdychaią, a we dwa dni spadną na ziemię martwe i uschłe.

Inny sposób na wygubienie gąsienic.

Pewny ogrodnik wygubił gąsienice następuiącym sposobem: ukroił łokieć płotna szerokości rowney ścieszkom między grządkami ogrodowemi, nasmarował to płotno łoiem z wierzchu, ze spodu zaś odwilżył wodą. Na wierzch łoiem wysmarowany nasypał prochu z utłuczoney siarki, a u brzegu przyprawił drut żelazny długi. Zapalił siarkę i ciągnął za drut płótno po ścieszkach między grządkami, i postrzegł, że gąsienice z kapusty nieżywe na ziemię spadały, i iuż żadne więcey motyle z których płodu się wylęgaią gąsienice, nie pokazały się.

Sposób zabespieczenia drzew od mrozu.

Jak tylko w Jesieni bydź zimno zaczyna, trzeba lać wody dużo około drzew owocowych, aby się tym sposobem korzenie przyzwyczaiały powoli do zimna. Na wiosnę zaś okładać ich u dołu śniegiem, przez co wczesne ich pękanie i kwitnienie wstrzymane zostanie.

Sposób przeciwko zmarznieniu.

Pan Martine Anglik, zbłądziwszy z drogi pod czas ciężkiego zimna, był w niebespieczeństwie zmarznienia. Szczęściem przyszło mu na myśl w pół iuż prawie zdrętwiałemu, że miał przy sobie kamforę, brał i więc potrochu do gęby, wkrótce zaczęły się iego członki rozgrzewać, a daley zrobiło mu się gorąco; tym sposobem rozgrzawszy się, w dalszą podróż szczęśliwie udał się.

Sposoby odpędzenia muszek od ogrodowizny.

1mo. Utłucz siarkę na proch, wley na to tronu, namocz w tym nasienie ogrodowizn, wysusz ie w cieniu, i zasiey. 2do. Radzą piołun moczyć przez godzin kilka, toż dopiero w tey wodzie przez godzin kilka moczyć flance, tak, aby woda niedochodziła do korzonków. 3tio. Jest rzecz iuż od dawnych wyprobowana gospodarzy, że młode flance zabespieczaią się od muszek polewaniem wodą słoną ze śledzi, przymieszawszy do półtory kwarty sześć kwart wody czystey.

Sposób zachowania w całości przez długi czas żyta, i ochronienia go od myszy i wszelkiego robactwa.

Dosyć iest wymłociwszy żyto, nie wiać go, i zachować ie w szpichlerzu, bez żadney słomy. Tym sposobem utrzymuię się bez zepsucia trzy lub cztery lata, choćby nawet nie było mieszane. Jedyna ostrożność, którą w tey mierze zachować należy, iest ta, aby żyto było należycie suche, nim zostanie przeniesione do szpichlerza. Aby zaś myszy szczury i t. d. ziarna niepsuły, położyć należy na każdey kupie zboża gałązkę ordową, którey zapachu zwierzęta niecierpią.

Sposób oczyszczenia Szpichrza od wszelkiego robactwa.

Na czterech kątach szpichrza postaw faierki z węglami rozpalonemi, na każdą z nich włóż po uncyi tytoniu mocnego; na środku zaś szpichrza postaw piątą faierkę, na którey w naczyniu glinianem postawisz dwie uncye merkuryuszu, czyli żywego srebra. To zrobiwszy trzeba pozamykać drzwi i okna (człowiek też żaden niepowinien się znaydować pod ten czas, bo ten dym iest szkodliwy). Dym żywego srebra zmieszany z dymem tabaczanym, zabiia wszystkie robactwo i gubi ich nasiona. Po kilku godzinach trzeba przewietrzyć szpichlerz i potym sypać zboże.

CZTERY PORY ROKU.

WIOSNA.

Jak dzień swoię iutrzenkę, tak i rok ma swoią,
O niebaczny! kto traci tak przyiemną porę.
Swieżo wyrwany z grobu z skrzydły co go stroią,
Gdy na pierwszy kwiat pada, pierwszą żądzą gore,
Nie tyle młody motyl w nowym czuie stanie,
Ile mędrzec, gdy z wiosną piękny czas nastanie.
Zbiory xiąg, wy kopiie ustąpcie przed wzorem!
Oto wielka natury xięga iest otworem.

JESIEŃ.

Jeśli przyiemne z wiosną pięknych dni zawiązki,
Nie mniey i ich ostatki swą przyiemność maią;
To słońce błednieiące, te zżółkłe gałązki
Smucą oko, lecz duszę przyiemnie wzruszaią.
Tamte maluią młodość w iey niewinnym stanie,
Te słodkie doyzrzałego wieku zadumanie.
Zwrotu dni pięknych z tym się czuciem zwykle czeka,
Co przyiaciela, który iuż był opłakany.....
Lecz iest co i przy schyłku w pięknych dniach urzeka:
Jest to przyiaciel w czułem rozstaniu żegnany.
Każda, którey użycza, droga nader chwila,
Zda się, że strata sama więcey go przymila.

LATO.

Wspaniałe lato! daruy przemilczenie moie,
Wielbię świetność, lecz twey się gwałtowności boię,
I radbym te iedynie z tobą chwile zostać
W których przybierasz wiosny lub iesieni postać.
Lecz ieśli za dni twoich natura omdlewa,
Jakąż noc twa przyiemność, iaką świeżość miewa!
Znużone oko blaskiem, co dzień twóy zaszczyca,
Lubi spocząć na skromnem światełku xiężyca,
Którego blady promyk wychodząc z pod chmury,
Wkrada się do gaiku, wdziera między góry:
Drzy w wodzie, igra w liściu, a snuiąc cień słaby,
Milszemi w nim wystawia natury powaby.

ZIMA.

Zimą, wyznaię, miasta iestem przyiacielem,
Tam wyrwana naturze za sztuki fortelem
Wsi przyiemność, swoim mnie pociesza urokiem,
Dzwięk ią w uszach, a pęzel wystawia przed okiem.

I miło porównywać, gdy się pora zdarza,
Naśladowcę z modelem, z naturą malarza.
Gdyby mnie iednak w polach zaskoczyła zima,
Jeſt i tam piękność, którey w inney porze nie ma.
Lubię tę świetną białość, te lodów kryształy,
Które wiszą po drzewach i urwiskach skały.
Cóż dopiero gdy znagła przedrze się czasami,
I błyśnie promyk słońca pomiędzy lodami.
A iak ów słodki uśmiech, co się wśrod łez rodzi,
Naturę w iey żałobie pocieszyć przychodzi,
Jakże chciwie w tym niebios smakuie się darze!
Któraż z drogą tą chwilą może ſtanąć w parze!
Też kiedy los szczęśliwy w spuſtoszoney roli,
Dożyć zieloney iakiey roślinie pozwoli,
Jakże ią miło poſtrzedz, iak się w niey koleią
Snuią miłe wspomnienia z przyiemną nadzieią!
Mimo złey pory, razem słodycz się tam czuie
Dni, które przypomina, i które rokuie.

Poczciwość rzadka.

Oſtiaki, formują naród zamieszkuiący rozległe i smutne okolice Syberyi. Jeſt to lud niezewszyſtkiem ieszcze nobyczaiony, i bardzo ubogi, żyiący tylko z polowania i rybołowſtwa, i nigdzie ſtałego niemaiący zamieszkania. Poczciwość ieſt ich znamionuiącym charakterem, a ograniczone potrzeby ich, bynaymniey do złego nie robią ich skłonnemi. Oto ieſt przykład poczciwości, który całemu pokoleniu zaszczyt przynosi.

Kupiec ieden Roſsyiski iadący z Tobolska (Stolicy Syberyi) do miaſta Berezofa w tey części Azyi leżącego, nocował w chatce iednego Oſtiaka. Wyiechał zrana, i w niewielkiey odległości od chaty zgubił worek złota. Syn owego Oſtiaka, przechodząc też samą drogą, spoſtrzegł worek na ziemi leżący, i przeszedł nie podnosząc go wcale. Za powrotem do chaty doniosł oycu swoie zdarzenie, który mu natychmiaſt na toż samo mieysce udadź się i worek z złotem gałęzią nakryć zalecił, aby uchronić go oczu przechodzących, i aby właściciel iego na temże samem znalazł go mieyscu gdyby go szukać przyszedł. Takim sposobem worek w tem samem mieyscu leżał przez miesięcy trzy.

Po upłynionym czasie podroży, ow kupiec, powracaiąc z Berezofu zawitał gościną do tegoż samego Oſtiaka, i opowiedział mu nieszczęście, które go po wyiezdzie od niego spotkało. Oſtiak cały w uniesieniu radości rzekł mu: bądź spokoyny przyiacielu, zguba twoia powrocona ci będzie: móy syn wskaże ci mieysce gdzie się taż znayduie. W rzeczy samey kupiec odzyskał swą zgubę, którą mu poczciwość Oſtiaka nienaruszenie dochowała.

Gościnność, iak szanowaną bydź powinna.

W owych czasach gdy ieszcze Maurowie w Hiszpanii zamieszkiwali, zdarzyło się, iż młodzieniec ieden Hiszpański zabił w poiedynku iednego Maurá. Ratował się natychmiast ucieczką, a chcąc tym pewniey uniknąć oczu ścigaiących go, przeskoczył mur opasuiący ogrod i tam się ukrył. Właściciel ogrodu który się tam że pod tę porę przechadzał, był Maur: Hiszpan opowiedział mu nieszczęsne zdarzenie które go do ucieczki zniewalało, i prosił o schronienie. Maur podał mu przyiacielskim sposobem rękę i zupełne bespieczeństwo zapewnił: nakoniec ukrył młodzieńca w pawilonie ogrodowym, a zamknąwszy go sam się oddalił. Co tylko wszedł za próg mieszkania swego, postrzegł tłum sąsiadów przynoszących mu skrwawione ciało syna iego, którego iak mu powiadano młody Hiszpan zamordował. Opisano mu zaboycę, a nieszczęśliwy oyciec poznał go w owym młodzieńcu którego przed chwilą ukrył. Boleść rozdzierała rodzicielskie iego serce; tłumił iednak w sobie wszelkie uczucie zemsty, a gdy się noc zbliżyła, udał się sam do ogrodu i otwieraiąc drzwi młodemu Hiszpanowi rzekł mu: Wynidź nieszczęsny zaboyco moiego syna! gdybym słuchał głosu zemsty, a bardziey sprawiedliwości, powinienbyś paśdź ofiarą; ale zapewniłem ci zupełne bespieczeństwo, dałem moie słowo, i pewnie go dotrzymam. Zaprowadził potem Hiszpana do stayni, i dał mu naylepszego konia mówiąc: korzystay z ciemności nocy, i schroń się w bespieczne mieysce. Rozlałeś krew mego syna: a cios ten rozdarł mi serce. Ale Bog iest sprawiedliwy i dobry, ia mu dziękuię że mi udzielił mocy na poskromienie mey zemsty, a obdarzył mię cnotą iż przyrzeczeń moich wiernie dochować mogę.

Podziemne Miasto HERKULANUM.

Opis wyięty z dzieła pod tyt: Cuda i osobliwości Natury i sztuki, w 2. Tomach z Koperszt:

Starożytne dawney *Kampanii*, miedzy Neapolem i dzisieyszem Portici na brzegu morskim leżące miasto Herkulanum, założone było na lat 60. przed założeniem Troi: czyli na. 1242 przed Erą Chrześciańską. — Koleyno zamieszkiwały go narody Osków, Kumanów, Hetrusków i Samnitów. Poźniey, toiest: na 293. lat przed J. C. Rzymianie osiedli w tey okolicy podbili go, i w rzędzie swych Kolonii policzyli; iak się z napisu wystawionego dla pamiątki Pretora L. Manucyusza Koncessana pokazuie, który w okolicach miasteczka Torre del Greco znaleziono.— Trzęsienie ziemi, które za czasów Nerona przypadło, nadwerężyło go znacznie, a w 16ście lat poźniey nastąpiony wyrzut sąsiedniego Wulkana ze wszystkiem go zasypał.

Wyrzut ten, ieden z nayokropnieyszych, zdarzył się za świadectwem Pliniusza młodszego pierwszego roku panowania Tytusa, co na rok 79 po na

rodzeniu J. C. przypada. Gęste chmury rozpalonych kamieni i popiołów które Wulkan wyrzucił, zaćmiły światło dzienne, i zasypały miasta, pałace, domy &c.

Smutny ten los naybardziey dotknął miasto Herkulanum. Mieszkańcy iego zaledwie tyle czasu mieli, iż życie i kosztownieysze sprzęty unieśli. Z popiołów i okruchów wulkaniczney materyi, które całe miasto okryły, gwałtowne nawalnice utworzyły twardą masę, a na dopełnienie ciosu, pękła iedna strona góry; strumień ognistey lawy wypłynął, i ze wszystkiem go zalał.

Tak więc zniknęło z powierzchni ziemi kwitnące niegdyś miasto, a po kilku upłynionych wiekach niezgadywano nawet mieysca położenia iego

Dwudziestu sześciu po sobie następnemi wyrzutami Wezuwiusza aż do 80 stóp grubości lawą przywalone Herkulanum, zdaie się że iuż na wieki w tych otchłaniach zagrzebane zostawać miało. Jakoż odkrycie iego stało się ieszcze bardziey niepodobnem przez zbudowanie nowego miasta Portici na lawach dawne okrywaiących. Przypadek tylko, któremu naywiększą część użytecznych odkryciów winniśmy, zdarzył iż to miasto w łonie ziemi przez 17 wieków ukryte, nakoniec znalezionem zostało.

Xiąże Emanuel *d' Elbeuf* z domu Lotaryńskiego, który w R. 1706. woysko Austryackie przeciw Filipowi Vmu do Neapolu przyprowadził, osiadł tamże, i ożenił się z córką xięcia de *Salsa*. W roku 1720. wystawił sobie w Portici nad brzegiem morza pomieszkanie wieyskie, i dla upięknienia go skupował posągi i różne marmury. W tymże samym czasie wieśniak ieden kopiąc studnią wydobył z ziemi kilka szacownych sztuk marmuru, które do Xięcia dla sprzedarzy przyniosł. Poźniey Xiąże nabył od wieśniaka całego gruntu gdzie studnia zaczętą była; kazał daley kopać, i w tedy wydobyto z łona ziemi wiele pięknych starożytności zabytków. Tak szacowne odkrycie obudziło narészcie zazdrość w Królu Neapolitańskim, który dalszych robot zabronił. Poźniey w lat dopiero 30, *Don Carlos* Król Neapolitański, obrał sobie rozkoszne nadmorskie położenie Portici, i wystawił tam wspaniały pałac. Kupił od Xięcia d' Elbeuf grunt wspomniony, i kopanie daley posuwać zalecił, Skutek tegoż, przeszedł wszystkie oczekiwania; przedarłszy się przez kilka warstw ziemi i lawy, robotnicy odkryli miasto pod murami Portici i Resina leżące, i wtedy dopiero sprawdziły się domysły, iż to iest owe starożytne miasto *Herkulanum*, o którem iako lawą i kamieńmi Wezuwiusza przywalonem, z dzieł Pliniusza wiedziano.

Z niezmierney ilości pomników, które do naypięknieyszych starożytności czasów należą, a które toż miasto z wnętrzności swych wydało, są: arcypiękne posągi z marmuru i bronzu, różne starożytne naczynia, broń dawna, instrumenta muzyczne, wiele monet, rzeczy do stroiu damskiego służących iako to: bransoletki, zausznice i pierścionki, sprzęty ofiarnicze, piękne malowania *al fresco* (na świeżem wapnie) &c., które muzeum w Portici tak zbogaciły, iż się z naypierwszemi muzeami w Europie o pierwszeństwo ubiegało.

Z liczby gmachów tamteyszych celuie Amfiteatr, wielka wspaniała i nie nienadwerężona budowla. Rozległość tegoż iest znaczna, a ozdoby piękne. Spektatorowie, których 10000. mógł obiąć, wchodzili siedmiu drzwiami z galeryy okrążaiących gmach na mieysce siedzenia. Ściany iego okrywały piękne marmury, a w framugach znaydowały się posągi. *Proscenium* zaś (mieysce odbywaiącey się sceny, zdobiły kolumny marmurowe Koryntskiego porządku, i posągi musz.

Autorowie dawnie ni zgodni są z sobą co do oznaczenia chwili kiedy ta okropna katastrofa zapadła. Jedni utrzymuią iż mieszkańcy Herkulanum

właśnie wtedy byli w Amfiteatrze; lecz to wyraźnie sprzeciwia się podaniu innych, iż wylew Wezuwiusza poprzedziło kilkodniowe trzęsienie ziemi. Rzeczywistość również zbiia zdanie pierwszych, bo tym sposobem przy odkopywaniu Amfiteatru wiele kościotrupów znaleśdźby się powinno było.

Ulice odkopanego miasta, są rowno pod sznur ciągnione, z chodnikami po obu stronach dla wygody pieszych. Brukowane były kamieniem i lawą, co dowodzi iż Wezuwiusz od naydawnieyszych czasów wyrzucał: W większey części domów malowane były *alfresco* przedmioty z historyi i mitologii, i różne arabeski.— Za pomocą szczególnych wynalazków, odłączano te malowania od murów bez żadnego uszkodzenia, nie bez wielkiego atoli mozołu. Naprzód, na około malowania które wydobydź chciano, robiono w murze otwór taki aby ramę żelazną z srubami któreby mur ściskały umieścić. Piłą nareszcie oddzielano mur w tyle obrazu, i do Portici przenoszono.

Naywiększą iednak osobliwością tam znalezioną, iest bez wątpienia biblioteka. W pałacu iednym znaleziono pokoy osobny, napełniony manuskryptami, w liczbie może 800. Lecz gorące zbyteczne lawy w węgiel ie prawie obróciło. Aby mieć prawdziwe wyobrażenie tych rękopismów, wystawić sobie potrzeba wałki zwinione nakształt rolów tytuniu, z trzciny Egipskiey *Papyrus*; na takowey bowiem owych wieków pisano. Przy nadzwyczayney cierpliwości, udało się niegdyś X. *Piaggi* rozwinąć kilka tych manuskryptów w proch iuż prawie rozsypuiących się: były to dzieła w materyach filozoficznych, o moralności, i traktat przeciw muzyce greckiego autora *Philodema*. — Lecz sposób rozwiiania iakiego wspomniony Xiądz używał, zbyt iest trudny; *Haiter* Angielczyk wynalazł inny daleko łatwieyszy. Życzyć by wypadało, aby w szczątkach tych mogły się znaleśdź kosztowne ułamki brakuiące do dzieł *Dyodora Sycyliyskiego*, *Polibiusza*, *Tyta Liwiusza*, *Salustyusza*, *Tacyta*, *Dyonizyusza z Halikarnassu*, i tylu innych pisarzów.

Herkulanum nigdy ze wszystkiem odsłonione bydź nie może; potrzebaby na to miasto Portici i wspaniały tamże pałac Królewski całkiem rozebrać. Podróżni zwiedzaią podziemne iego w ławie wykute kurytarze przy świetle pochodni; lecz smrodliwy wyziew tychże i wilgoć niepozwalaią tam długo bawić.

P O M P E J A.

Ten sam wyrzut Wezuwiusza który Herkulanum zniszczył, zasypał ieszcze więcey miast i domów wieyskich w pobliżu iego będących, iako to *Stabię*, *Baja* i małe miasto Rzymskie *Pompeję* o dwie mil Włoskich od Herkulanum położone. Niezmierne mnóstwo popiołów i kamieni pumexowych, gdy się do nich wilgoć przymieszała, w twardą zamieniły się skorupę. Lecz Pompeia nie tak głębko leży w ziemi pogrążona iak poprzedzaiące miasto: warstwa przykrywaiąca ią zaledwie kilka stóp iest grubą, na którey pozakładano winnice.

Pompeia, którey położenie również stało się nie wiadome, późno po Herkulanum, także przypadkiem, przez wieśniaków została znalezioną. Pierwszą pracę koło odkopania iey rozpoczęto w roku 1755. Dotąd część tylko miasta i kilka domów osobnych ze wszystkim odkryte zostały. Brama, i domy odko-

paney ulicy, zdaią się bydź do skalistey ściany wmurowane: iest to owa massa popielna którą ieszcze reszta Pompei iest zasypaną.

Miasto same w podłużny kwadrat dosyć regularnie iest budowane. Ulica dobrze brukowana lawą, po bokach ma chodniki dla pieszych, a na bruku znać ieszcze koleie Rzymskich wozow. Domy małe, czworogranne, wszystkie prawie podług iednego planu, z cegieł i lawy pospolicie na iedno piętro stawiane, są bardzo odmienne od teraźnieyszego sposobu budowania. Światło do pomieszkań na przedzie, wchodziło pospolicie drzwiami które też są zbyt wielkie. Są w niektórych mieyscach okna, lecz te powszechnie w tył lub na ogrod wychodzą. Ochędostwo i wszystkie wygody są tam nayściśley połączone. W każdym domu, kwadratowy dziedziniec otaczaią mieszkania, a na środku tegoż zwykle stoi fontanna.

Znacznieysze gmachy w Pompei są kościół *Izydy* i kwatera żołnierska. W świątyni znaleziono bardzo wiele sprzętów potrzebnych do religiynych obrządków: także szkielety kapłanów, w czasie wybuchnienia zatrudnionych właśnie odbywaniem obowiązków ich czci. Szkielet ieden siedział przy stole marmurowym, a w chwili zasypania zdaie się iż rybami się zasilał, z których ości aż do tego czasu dotrwały. *Plutarch* wspomina, że Kapłani Izydy obowiązywali się ślubem samemi tylko żyć rybami.

Zostały także ieszcze ruiny bardzo dawney świątyni budowaney sposobem Greków. Lecz wiele iest podobieństwa, iż ta wprzód ieszcze trzęsieniem ziemi zwaliła się.

Między temi dwoma świątyniami, stoi budowla, która zdaie się iż była kordegardą, i służyła zarówno za mieszkanie iako też i za mieysce ćwiczenia się żołnierzowi Rzymskiemu. Jest to podłużny czworobok z galeryami i kolumnami na około, które iednak nie ze wszystkiem ieszcze są odkryte. Kolumny w porządku Doryckim są z cegły, pięknie otynkowane. Na murach są figury dziwacznie wyrznięte, rzecz widoczna iż rysownikami onych byli żołnierze, a narzędziem do tego ich szable: iest tam także mnostwo imion, bo żołnierze i studenci po wszystkie wieki aż dotąd mieli passyą bazgrać po ścianach dziwolągi i swoie imiona. Do galervi przytyka wiele małych stancyy, w których że po 4 żołnierzy mieszkało, wnosić potrzeba z liczby pozostałych szyszaków i broni.

Jedna stancya cokolwiek większa była pewnie mieszkaniem komendanta: w bliskości niey znaleziono szkielet konia obciążonego różnemi kosztownemi rzeczami, które pewnie uratować chciano. Lecz inne ieszcze pomieszkanie wcale smutny przedstawiło widok: było to więzienie żołnierskie. Kilku nieszczęśliwych siedziało przykutych do muru w chwili okropnego zasypania. Żołnierze w tem powszechnem zamieszaniu zapomnieli o nich, a ci nie mogąc się uchronić, nayboleśnieyszą pomarli śmiercią. Kilka takich szkieletów znaleziono siedzących rzędem, a kości ich, przez 17 wieków, smutne dźwigać musiały kaydany

Za miastem znayduie się dom wieyski obszerniey zbudowany niż domy mieyskie. W iedney piwnicy tego domu znaleziono amfory czyli naczynia gliniane, napełnione powiększey części substancyą czerwonawą zepsutą, którą można brać za wino. Zdaie się, iż pod czas nieszczęsnego zawalenia tego miasta, mieszkańcy tego domu uciekli do piwnicy, dla uniknienia przed gradem popiołów i kamieni Wulkanicznych. Znaleziono tam cztery kościotrupy dorosłe i tyleż dziecinnych. Szkielet gospodarza trzymał w ręku klucz od drzwi domu i worek z złotem: a szkielet kobiety można było poznać po ubiorze nóg i bransoletkach. W innem mieyscu znaleziono szkielet człowieka a obok niego siekierę: używał on iey zapewne do obalenia muru i otworzenia sobie drogi przez zwaliska.

JARMARKI w MIESIĄCU STYCZNIU.

Na nowy rok w *Proszowicach*. Dnia 2. w *Bierczy*, *Lubomierzu*, *Lutowisku*. W Niedzielę pierwszą po Nowym roku w *Modrzejowie*, we Srodę przed 3. Królami w *Brodach*, *Krasniku*, *Zółkwi*, na 3. Króle w *Babicach*, *Krasnostawie Opatowie*, *Tomaszowie*, *Wiśniczu*, w Poniedziałek po 3. Królach w *Dubnie* Kontrakty. Na nowy rok Ruski w *Janowie* trzytygodniowy, *Jarosławiu*, *Siedlicach*. Od dnia 15 w *Krakowie* dwu-niedzielny. Na 3. Króle Ruskie w *Tomaszowie* w Poniedziałek przed S. Agnieszką w *Wieliczce*, *Kętach* na S. Agnieszkę w *Zatorze*, na Nawroc: S. Pawła w *Sandomierzu*, we Wtorek przed Gromnic. Maryą Panną w *Samborzu*.

JARMARKI w MIESIĄCU LUTYM.

W Wigilią Nayśw: Maryy Panny Gromniczney w *Janowie*, *Jędrzeiowie*, *Szkalmierzu*, w Poniedziałek po Gromnicach w *Lublinie*, *Muszy*, *Miłowce*, w któreey to *Miłowce* 12. co rok bywa Jarmarków, a to w pierwszy zawsze każdego miesiąca Poniedziałek; chyba żeby w ten dzień iakie Swięto przypadało, wtedy bowiem Jarmark na Wtorek się odkłada. Dnia 3. Lutego w *Samborzu*, ośmiodniowy Jarmark na S. Walenty w *Drogini*, w Niedzielę ostatnią mięsopustu w *Modrzejowie* od zapustney Niedzieli w *Drzewicy* niedaleko *Opoczna* przez dni 3. na ryby Jesiotry Jarmark: w zapustny Poniedziałek w *Kętach*, *Siedlicach*, na Sw. Maciey w *Bukowisku*, w *Tarnogrodzie*.

JARMARKI w MIESIĄCU MARCU.

W wstępną Niedzielę w *Szczekocinach*, w Poniedziałek po wstępney Niedzieli w *Łukowie* cztero-niedzielny, w *Olkuszu*, *Słomnikach*, *Zatorze*, na S. Kazmierz w *Modrzejowie*, na 40. Męczenników w *Jarosławiu*, w suchy Poniedziałek w *Rozdole* tygodniowy, w *Wieliczce*: na S. Grzegorz w *Sandomierzu*. Po Niedzieli głuchey w Czwartek i Piątek w *Białey* niedaleko *Brześcia Litewskiego*. w Niedzielę białą w *Modrzejowie*, na S. Józef w *Józefowie Lutowisku*, *Turobinie*. Od środopostney Niedzieli do Bożego Ciała w *Bochni* każdego Czwartku targi na zboże, bydło rogate i nierogate. Po Niedzieli środopostney w Poniedziałek w *Kętach*.

JARMARKI w MIESIĄCU KWIETNIU.

W Poniedziałek po Niedzieli Kwietniey w *Olkuszu*, *Opatowie*, *Zatorze*, w Poniedziałek po przewodniey Niedzieli w *Szkalmierzu*, *Wieliczce*, *Wislicy*. Na S. Woyciech w *Drogini*, *Nowym-mieście*, *Mogilnicy*, *Rzeszowie*, *Siedlicah* między *Łęczną i Chełmem*, na konie, i bydło sławny Jarmark. Na S. Jerzy w *Lezaysku*, *Lubomierzu*, *Lutowisku*, *Turobinie*, w Sobotę przed S. Filipem i Jakobem w *Szczebrzeszynie*.

JARMARKI w MIESIĄCU MAJU.

Na SS. Filipa i Jakoba w *Jaroczynie*, *Niemierowie*, *Samborzu*, *Zarnowcu*, na znalezienie Sw. Krzyża w *Babicach*, *Busku*, *Pinczowie*, *Tomaszowie*: w Poniedziałek po S. Krzyżu w *Kętach*, na Sw. Stanisław w *Dynowie*, *Pilźnie*, *Suchey*, *Zaleszczyku*, w Krzyżowy Wtorek w *Zamośściu* dwu - tygodniowy. W wigilią Wniebowstąpienia Pańskiego w *Łancucie*, *Sandomierzu*, *Szkalmierzu*: nazaiutrz po Wniebowstąpieniu Pańskim w *Muszy*, w Poniedziałek po Wniebowstąpieniu Pańskim w *Dąbrowie* tygodniowy, *Kętach*, *Olkuszu*: na Ruskie Wniebowstąpienie Pańskie, w *Janowie* trzy - tygodniowy *Zaleszczyku*.

JARMARKI w MIESIĄCU CZERWCU.

Na Zielone Swiątki w *Cudze* w Cyrkule Dukielskim tygodniowy, *Lublinie*, *Miechowie*, *Opatowcu*, *Radomiu*, *Siedlicach*, *Skawinie Zarnowcu*. Od Wtorku Zielonych Swiątek w *Janowie* w Cyrkule Tarnowskim, *Łańcucie* ośmio - dniowy Jarmark. Od dnia 6. w *Krakowie* dwu - niedzielny, w Sobotę przed SSS. Troycą w *Józefowie Tarczynie*, na SSS. Troycę w *Krośnie*, *Szydłowie*, *Radymnie*, w Poniedziałek po SSS. Troycy w *Komarnie*, *Niemierowie Proszowicach*, w *Zatorze*, na S. Onufry w *Jarosławiu*, *Jasienicy*, *Łęczny*, *Lutowisku*, *Urzędowie*, w Niedzielę przed S. Janem Chrzcicielem w *Modrzejowie*, na S. Jan Chrzyciel, *Husiatynie* cztero - niedzielny, *Olkuszu*, *Pilźnie*, *Sandomierzu*, *Siedlicach*, dwu - tygodniowy w *Wiśniczu*, *Zatorze*.

JARMARKI w MIESIĄCU LIPCU.

Na Nawiedzenie Maryi Panny w *Czyżkach* przy *Lwowie*. W *Proszowicach*, *Rozdole*, *dwu - tygodniowy*. na Piotrowkę w *Chodorowie* dwu - tygodniowy, na Sw: Małgorzatę w *Bochni*, *Radomiu*, w Poniedziałek po Sw. Małgorzacie w *Kętach*, na Rozesłańcow w *Dąbrowie*, *Olkuszu* na Nayśw: M: Pannę Szkaplerzną w *Drogini Wołczynie* dwu - tygodniowy, i *Xiążu* przed *Władzisławiem*, a na Sw: Alexy w *Łęczny*, na S. Jakób w *Zatorze*, na Sw: Annę w *Białey* niedaleko *Brześcia Litewskiego tygodniowy*, *Dobromilu*, *Jozefowie*, *Olkuszu*, *Rawie*.

JARMARKI w MIESIĄCU SIERPNIU.

Na Sw. Piotra w Okowach w *Jędrzejowie*, na Sw: Wawrzyniec w *Szkalmierzu*, Na Wniebowzięcie Maryi Panny w *Niemierowie*, *Olkuszu* *Wiślicy*: w Niedzyielę po Wniebowzięciu Nayśw. Maryi Panny w *Modrzejowie*, w Poniedziałek po Wniebowzięciu Nayśw: Maryi Panny w *Kętach*, na Sw. Bernard w *Radymnie*; w Poniedziałek przed S. Bartłomiejem w *Wieliczce*, na S. Bartłomiey w *Babicach*, *Busku*, *Jaroczynie*, *Lanckoronie*, na uśpienie Preczystey Bohorodycy, w *Jozefowie*, przed Tarnogrodem, w *Siedlicach*, na bydło i konie Ukraińskie, oraz na towary sławny Jarmark, w Poniedziałek po Sw. Bartłomieiu w *Zatorze*.

JARMARKI w MIESIĄCU WRZESNIU.

Na Sw: Idzi w *Jarosławiu*, *Łęczny*, we Srodę przed Narodzeniem N. P. w *Chełmie*, *Zamościu*, na Narodzenie M. P. w *Janowie*, *Lubomierzu*, *Łukowie*, *Lutowisku*, *Mirodze*, *Proszowicach*, *Sondomierzu*, na Podwyższenie S. Krzyża w *Białogrodzie*, *Czyżkach*, *Grudku*, *Przeworsku*, na Sw: Mateusz w *Józefowie*, *Miechowie*, *Radomiu*, *Samborze*, ośmio - dniowy, na Wpzdwyższenie w *Rubieszowie*, w Poniedziałek przed Sw: Michałem w *Wieliczce*, na Sw: Michał w *Babirach*, *Dobromilu*, *Dynowie*, *Olkuszu*, *Pilźnie*, *Radymnie*, w Niedzielę po Sw: Michal w *Modrzejowie*.

JARMARKI w MIESIĄCU PAZDZIERNIKU.

Na Sw: Fran[illegible] Seraficzny w *Birczy*, *Olkuszu*, *Szydłowie*. Po Niedzieli Rożańcowey w Poniedziałek w *Kętach* na Pokrowy Bohorodycy, to ieſt: Protekcyi Naśw: M. P. w *Chodorowie*, *Józefowie*, *Janowie*, i *Zamościu* Jarmarki, każdy po tygodni dwa na Sw: Jadwigę w *Turobinie*, *Cinielowie*, w Departamencie Radomskim o mil 3. od *Sandomie*[illegible]godniowy w towary przednich ſuter wsławiony Jarmark, na Sw: Łuk[illegible]*rodach*, w Poniedziałek po Sw: Janie Kantym w *Kętach* na SS. Szymona i Judy w *Ciężkowicach*, *Komornie*, *Lublinie*, *Proszowicach*, *Wiślicy*, *Zarnowcu*, w Niedzielę po SS. Szymona i Iudy w *Modrzejowie*.

JARMARKI w MIESIĘCU LISTOPADZIE.

Na Wszyſtkich SS. w *Szydłowie*, *Wisniczu*, na S. Leonard, w *Cyżkach*, *Opatowie* *Radomiu*, na 4 Koronatów w *Xiążu*, na S. Dymitr w *Warężu*, na S. Marcin w *Czerniechowie*, *Jaroczynie*, *Kraśniku*, *Niemirowie*, *Rubieszowie*, *Woyniczu*, *Zamościu*, *Zatorze*, na Sw. Elzbietę w *Kraśniku*, *Przeorsku*, na Sw. Michał Ruski w *Janowie* w Cyrkule Lwowskim trzy - tygodniowy, *Sokalu*, *Zaleszczczyku*, w Poniedziałek przed Sw. Klemensem w *Wieliczce*, na Sw. Katarzynę w *Jędrzejowie*, *Kętach*, *Woyniczu*, w Niedzielę przed Sw. Jędrzeiem w *Modrzejowie*, Targi żaś w tymże Miaſteczku każdego tygodnia w dni Czwartkowe są wolne tak na bydło, iakoliteż na towary wszelkiego gatunku przyieżdzaiącym, na S. Jędrzey w *Dynowie* między Gorami, *Janowie*, *Jarosławiu*, *Józefowie*, *Pilźnie*, *Stanisławowie*.

JARMARKI w MIESIĄCU GRUDNIU.

Na S. Barbarę w *Pacanowie* *Proszowicach*, *Turobinie*, na S. Mikołay w *Łęczny*, *Lutowisku*, *Przemyślu*, na Niepokal: Pocz: Ma: Panny w *Jasienicy*, po Niepokalanem Poczęciu Maryy Panny w Poniedziełek w *Kętach*, na Sw: Łucyą w *Białey* niedaleko *Brześci Litewskiego*, na Sw: Mikołay ruski w *Warężu*, w Poniedziałek przed Sw: Tomaszem Apoſtołem w *Wieliczce* na Sw. Tomasz w *Husiatynie* przez tygodni 4. w *Samborze*, na reszcie dnia 30 Grudnia ośmiodniowy Jarmark.

WYRACHOWANIE

Wschodu i Zachodu Słońca, przybyciá, ubyciá i długości co piąty dzień dniá, na Horyzont maiący Elewacyą 50. gradusów.

Miesią.	Dni Miesią.	☉ Słońca Wsch. G.	M.	Zachó. ☉ G.	M.	Przyb. dnia G.	M.	Długo. dnia G.	M.
STYCZEŃ	5	8	0	4	1	0	12	8	2
	10	7	55	4	5	0	20	8	10
	15	7	50	4	10	0	30	8	20
	20	7	44	4	16	0	42	8	32
	25	7	37	4	23	0	56	8	46
	30	7	30	4	30	1	10	9	0
LUTY	5	7	20	4	40	1	30	9	20
	10	7	12	4	48	1	46	9	36
	15	7	3	4	57	1	54	9	54
	20	6	54	5	6	2	22	10	12
	25	6	45	5	15	2	40	10	30
	28	6	38	5	22	2	54	10	44
MARZEC	5	6	30	5	30	3	10	11	0
	10	6	21	5	39	3	28	11	18
	15	6	11	5	49	3	48	11	38
	20	6	2	5	58	4	6	11	56
	25	5	52	6	8	4	26	12	16
	30	5	43	6	17	4	44	12	34
KWIECIEŃ	5	5	32	6	28	5	6	12	56
	10	5	22	6	38	5	26	13	16
	15	5	13	6	47	5	44	13	34
	20	5	5	6	55	6	0	13	50
	25	4	57	7	3	6	16	14	6
	30	4	48	7	12	6	34	14	24
MAY	5	4	40	7	20	6	50	14	40
	10	4	32	7	28	7	6	14	56
	15	4	26	7	34	7	18	15	8
	20	4	19	7	41	7	32	15	22
	25	4	12	7	48	7	46	15	36
	30	4	7	7	53	7	56	15	46
CZERWIEC	5	4	2	7	58	8	6	15	56
	10	3	59	8	1	8	12	16	2
	15	3	56	8	4	8	18	16	8
	20	3	56	8	4	8	18	16	8
	25	3	56	8	4	ubyło		16	8
	30	3	57	8	3	0	4	16	6

Miesią.	Dni Miesią.	☉ Słońca W sch. G.	M.	Zachó. ☉ G.	M.	Ubycie dnia G.	M.	Długo dnia G.	M.
LIPIEC	5	4	0	8	0	0	10	16	0
	10	4	3	7	57	0	16	15	54
	15	4	7	7	53	0	24	15	46
	20	4	12	7	48	0	34	15	36
	25	4	17	7	43	0	44	15	26
	30	4	24	[illegible]	[illegible]	0	58	15	12
SIERPIEŃ	5	4	33	[illegible]	[illegible]	1	16	14	54
	10	4	41	7	[illegible]	1	32	14	38
	15	4	50	7	[illegible]	1	50	14	20
	20	4	59	7	1	2	8	14	2
	25	5	6	6	54	2	22	13	48
	30	[illegible]	[illegible]	6	45	2	40	13	30
WRZESIEŃ	5	5	[illegible]	[illegible]	34	3	2	13	8
	10	5	35	6	25	3	20	12	50
	15	5	45	6	15	3	40	12	30
	20	5	54	6	6	3	58	12	12
	25	6	4	5	56	4	18	11	52
	30	6	13	5	47	4	36	11	34
PAŹDZIER.	5	6	23	5	37	4	56	11	14
	10	6	32	5	28	5	14	10	56
	15	6	42	5	18	5	34	10	36
	20	6	51	5	9	5	52	10	18
	25	6	59	5	1	6	8	10	2
	30	7	9	4	51	6	28	9	42
LISTOPAD	5	7	19	4	41	6	48	9	22
	10	7	27	4	33	7	4	9	6
	15	7	34	4	26	7	18	8	52
	20	7	41	4	19	7	32	8	38
	25	7	48	4	12	7	46	8	24
	30	7	53	4	7	7	56	8	14
GRUDZIEŃ	5	7	58	4	2	8	6	8	4
	10	8	1	3	59	8	12	7	58
	15	8	4	3	56	8	18	7	52
	20	8	4	3	56	8	18	7	52
	25	8	5	3	55	przyb.		7	50
	30	8	3	3	57	0	4	7	54

NB. Wyrachowanie ninieysze wschodu i zachodu Słońca, tem' tylko służy mieyscom, ktorych od bieguna połnocnego odległość, czyli *elewacya* iest 50 gradusow: służy zaś nie do nakręcania zegarow, iako niektòre Kalendarze udaią; ale ażeby tego lub owego dnia wschod i zachod wiedzieć Słońca, Zegary bowiem nakręcać naylepiey iest w samo południe podług słonecznego kompasu.



